

ŽELEZAR

Leto IX.
Jesenice, 8. decembra 1967

Poštšina plačana v gotovini
Številka 49

Izpolnitev programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec november 1967

Del. enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja		
	program	Izvrš.	Indeks	program	Izvrš.	Indeks
	t	t	%	t	t	%
Plavž	11.500	10.804	93.9			
Martinarna	20.000	18.728	93.6			
Elektro peč	5.050	5.063	100.3			
Livarne	529	360	68.1	2	4	200.0
Opekarna	1.700	1.511	88.9	150	185	122.9
TOPILNICE:	38.779	36.466	94.0	152	189	124.2
Bluming	15.500	17.818	115.0	200	350	175.1
Val. tr. lin. rez.	5.500	6.604	120.1	900	792	87.9
Profilarna	100	140	139.6	100	140	139.6
Težka proga	6.900	5.895	85.4	350	359	103.5
Lahke proge	2.454	2.866	116.9	1.695	1.755	103.6
Valjarna žice	4.000	3.931	98.3	540	722	133.7
Valj. 2400	6.430	6.179	96.5	6.250	5.849	93.6
Valj. 1300	3.496	3.630	103.8	3.410	3.537	103.7
Jeklovlek	950	783	82.5	945	783	82.9
VALJARNE:	45.300	47.848	105.6	14.390	14.297	99.4
Hladna valj.	1.500	1.363	90.8	1.500	1.359	90.6
Žičarna	3.300	3.248	98.4	2.000	1.928	96.4
Žebeljarna	743	905	121.8	733	893	121.8
Elektrod. odd.						
— žica	680	761	111.9	675	758	112.3
— prašek	30	53	176.0	30	53	176.0
PRED. OBR.:	6.253	6.330	101.2	4.938	4.991	101.1
Železarna	90.332	90.644	100.3	19.480	19.477	99.98

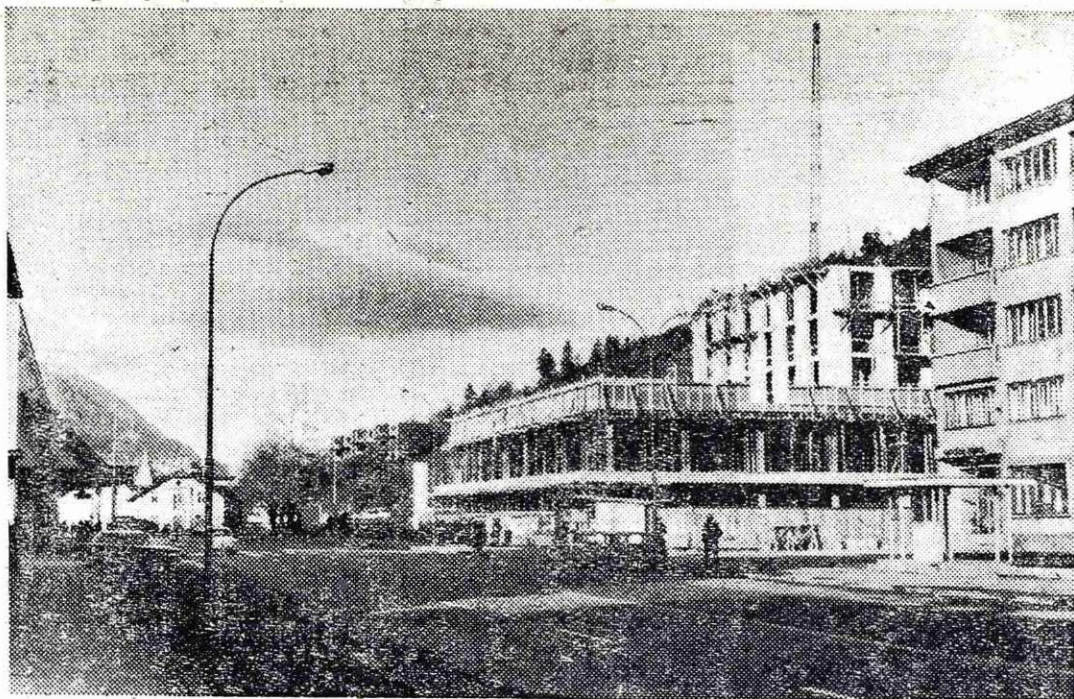
Blagovne proizvodnje za dom je bilo planirane 441 ton, izvršene pa 357,3 tone.

TOPILNICE: Martinarna ni dosegla plana skupne proizvodnje, ker so zaradi remonta 70-tonske M-peči vključili le 40-tonsko L-peč. Ker je pretekli mesec bilo cdlitih kar 28 izven programskih šarž zaradi neustreznega grodlja, previsoke vsebnosti Cr in Sn v starem železu in zgrešenih analizičnih mej, smo dodatno vključili v obratovanje še eno peč. Električna peč bi dosegla količinsko še večji uspeh, če bi ne prišlo do prodora šarže skozi dno na BBC peči. Zaradi te poškodbe je morala ASEA-peč cdeliti program visokolegiranih jekel BBC-peči.

VALJARNE: Od valjarn je pri skupni proizvodnji najbolj pod planom težka proga. Zaradi pravilnega tolmačenja naj navedemo, da smo težko progo namenoma stopirali, ker nam je začelo zmanjkovati naročil za srednjo progo. Zato smo zmanjšali obseg proizvodnje težke proge in eno dnino s srednje proge premestili na lahko progo. Blagovno proizvodnjo so valjarne dosegle z 99,4%, kar bi lahko okarakterizirali kot zadovoljivo. Če pa pomislimo, da so naše proizvodne kapacitete precej večje, ne moremo biti z rezultati zadovoljni. Vse kaže tako, da nas bo pomanjkanje naročil

spremljalo tudi v januarju. Če so valjarne 1. 11. imele še skupno 3.502 toni zaostankov, so jih zmanjšale do 1. 12. na 1.294 ton. Bluming, valjar na trakov, HOP in težka proga nimajo zaostankov. Lahke proge imajo 425 ton zaostankov predvsem na račun nedobavljenih 300 ton kvalitete OCR 4 za SZ, pri kateri imamo precejšnje tehnološke težave. Medtem ko ima valjar na 2400 za I. in II. kvartal še okrog 100 ton zaostankov v glavnem visokolegirane jekla, je 350 ton zaostankov za III. kvartal v vseh kvalitetah. Če bi v jeklovleku ne imeli toliko težav zaradi črne površine, bi bili zaostanki manjši.

PREDLOVALNI OBRATI: Od predelovalnih obratov je treba omeniti predvsem žebeljarno, ker je dosegla najvišjo proizvodnost do sedaj in izvršitev plana blagovne proizvodnje z 893 tonami. Medtem ko žebeljarna in elektrodni oddelek nimata zaostankov se v žičarni ukvarjajo še z zaostanki II. in III. kvartala. Hladna valjarna je z naročili na tekočem, razen v kvaliteti Č 0148 Cb, kjer se zahtevajo visoke vlečne lastnosti, ki jih ne moremo doseči. Trenutno je v probni predelavi več šarž, ki naj bi pokazale nadaljno pot izdelave te kvalitete. —ec

Okolica kolodvora postaja trgovsko in upravno središče mesta

6. skupna seja zborov SOb Jesenice

Zdravstvo v središču razprav

V ponedeljek, 27. novembra je bila 6. skupna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice, na kateri so navzoči odborniki zelo živahno razpravljali o raznih vprašanjih in problemih, največ pa o nekaterih trenutno najbolj aktualnih vprašanjih zdravstva in sodelovanju z valjarno Bela.

Najprej je bila na dnevnem redu razprava o letošnji devetmesečni realizaciji dohodkov in izdatkov proračuna občine Jesenice, ob tem pa je predsednik sveta za družbeni plan in finance Franc Tepina navajal tudi že podatke za deset mesecev. Glede na to, da sta glavna vira dohodkov proračuna občine prispevek od osebnih dohodkov ter davki, je ugotovljeno, da so se v občini, posebno v Železarni osebni dohodki znižali, padla pa je tudi kupna moč občanov. V tem času je bilo za 5,7% manj dohodkov od predvidevanj. Kljub temu je bilo poudarjeno, da je bil letošnji občinski proračun realno postavljen ter da v zadnjem mesecu lahko pričakujemo, da bo v celoti izpolnjen. V prid govori tudi podatek, da je bil letošnji proračun le za 2% višji od lanskoletnega, dosedanja realizacija pa je za 3,5% višja od realizacije v enakem obdobju lani. Kljub vsemu pa so odborniki sklenili, da do konca leta ostane v veljavi občinski odlok o 5% omejitvi vseh izdatkov proračuna.

Na dnevnem redu se je pa je bilo tudi več stvari s področja zdravstvene dejavnosti. Vse občine bivšega ljubljanskega okraja so poleg prispevka dolžne tudi z izjavami jamčiti za najetje potrebne kredita pri gradnji nove bolnišnice v Ljubljani. Gradnja se namreč financira 40% iz sredstev republike, 60% pa iz kredita, za katerega za polovico jamčijo ljubljanske občine, za polovico pa vseh 26 občin bivšega ljubljanskega okraja. Odborniki so se ob nekaterih pripombah strinjali z izdajo take poročne izjave. Pri tem so poudarili, da zakon o zdravstvu zagotavlja vsakemu posamezniku prosto izbiro zdravstvenega zavoda, zdravnika, specialista in zobozdravnika ter da socialno zavarovanje ne more postavljati prav nobenih teritorialnih meja.

Posebno pa je bila živahna razprava o predlogu reorganizacije zdravstvene službe glede na novi zakon o organizaciji zdravstvene službe v SRS. Navzoči odborniki so se strinjali z združitvijo zdravstvenih domov obeh občin Jesenice in Radovljice. Sicer so imeli posamezniki nekaj pripomb in mnenj o tem, ali bo nova oblika cenejša, da so nekatere občine v privilegiranem položaju ter da je ob tem kršeno ustavno načelo o (Nadaljevanje na 9. strani)

Potrebno je tesno sodelovanje z valjarno Bela

Na seji DS valjarne 2400, ki je bila tik pred prazniki, so obravnavali kvalitetno problematiko, kadrovska vprašanja ter pregledali sklepe, sprejete na sejah samoupravnih organov v njihovem obratu ter v Železarni. V posebni točki dnevnega reda pa so obravnavali proizvodno problematiko in s tem v zvezi valjarno Bela.

Seje DS so se udeležili tudi predstavniki iz valjarne Bela.

Obratovodja valjarne 2400 je prisotne seznanil z nekaterimi problemi, zlasti pa s tistimi, s katerimi se zelo pogosto srečujejo z valjarno Bela. Zelo važno je kompletiranje naročil, stanje pa se po zaslugi valjarne Bela ter priprave dela že izboljšuje. Vendar pa ne gre le za kompletne pozicije, ampak za celotne odpreme dispozicije, ker v nasprotnem primeru izgubljamo pregled nad ploščami in zato kasnimo z odpremo našim naročnikom. Treba bo poiskati skladnost v medsebojnem delu in zato v valjarni 2400 pričakujejo, da bi dobivali slabe kompletno po pozicijah. Vzponredno je treba reševati tudi analize stroškov vložka in je pri tem nujno sodelovanje z valjarno Bela. Valjarna Bela

mora dostavljati slabe točno po predvideni teži, toda večkrat od tega odstopa in sicer v plus toleranco. Zato je izpleten za okrog 2% nižji prav zaradi prevelikih tež posameznih slabov. Tu je še vprašanje ogljika, ki ne ustreza za določene debeline.

V razpravi je sodeloval tov. Berčič, referent priprave dela ter inž. Perne, obratovodja valjarne Bela. V razpravi so zelo izčrpno osvetlili probleme, ki nastopajo pri vsakodnevem delu ter nato sprejeli ustrezen sklep.

Tov. obratovodja je za tem seznanil člane DS z naloga mi valjarne 2400 v letu 1968. V prihodnjem letu naj bi valjarna 2400 proizvedla 58.580 ton pločevine, ali povprečno po 7.450 ton na mesec. Članom DS je posredoval tudi nekaj podatkov, s katerimi je primerjal udeležbo a, b in (Nadaljevanje na 2. strani)

Samoupravno komuniciranje

Povsem iluzorno bi bilo pričakovati, da je proces preraščanja političnega komuniciranja v samoupravljaljsko komuniciranje in političnega javnega mnenja v družbeno javno mnenje mogoče administrativno pospeševati oziroma čez noč doseči to novo kvaliteto v našem družbenem sistemu. Nič manj pa ni nevarna druga skrajnost, ki se javlja ob tem vprašanju, namreč, da še nismo zreli za samoupravno komuniciranje in da nam je še kako potrebno ohranjati politično komuniciranje oziroma »trdo roko«. Ravno tako pa je nesprejemljivo tudi to, da se tega procesa ne zavedamo oziroma se ne zavedamo, kaj ga pospešuje in kaj ga zavira.

Prehod iz političnega komuniciranja v družbenega, v aktiven dialog občanov oziroma samoupravljalcev o aktualnih družbenih in ekonomskih problemih, je dolgotrajen proces, pogojen s številnimi nasprotji. Ta proces se tudi ne odvija enakomerno in v enakih časovnih razmerjih na vseh področjih družbenega življenja. Nekje je ta razvoj hitrejši, drugje počasnejši, odvisen od številnih dejavnikov in vplivov. Naj samo naštejemo nekatere: materialna razvitost, stopnja socialističnih odnosov in družbene zavesti, kulturna raven oz. razvitost šolstva, prosvete in kulture idr. Vse to pa se prepleta z ostanki administrativne, birokratske in malo-mestanske miselnosti ter z nasprotji med osebnimi in družbenimi interesi. Torej množica dejavnikov, vplivov in protislovij, ki so več ali manj pogojeni drug z drugim.

Pri presojanju tega procesa, to je procesa preraščanja političnega komuniciranja v samoupravljaljsko komuniciranje, morajo dejavniki, ki pospešujejo ta razvoj, nujno imeti pred očmi: navedene zgodovinske razsežnosti preraščanja. Pri tem vprašanju sta običajno prisotni dve skrajnosti: ali da zaradi idealiziranja tega vprašanja prehitevamo razvoj ali, da zaradi neupoštevanja ali nepeznavanja vseh dejavnikov, ki sodelujejo v procesa, zaostajamo za razvojem.

Tudi v naši dnevni praksi pogosto istovetimo informiranje članov kolektiva z aktom samoupravljanja. Res, da tudi informiranje članov kolektiva sodi v proces družbenega komuniciranja, vendar je to le del procesa in sicer tisti del, ki vpliva na osveščanje članov kolektiva, da sodooločajo v procesu samoupravljanja. Proizvajalec resnično postane samoupravljalalec takrat, ko tudi on s svojimi odločitvami vpliva na proizvodno, poslovno in drugo degiranje v kolektivu. Dokler je le-ta samo pasivni informiranec, tako dolgo ne moremo govoriti o samoupravnem komuniciranju. Z drugimi besedami povedano, da lahko govorimo o razvoju oziroma o nivoju samoupravljanja samo takrat, kadar so samoupravljalci vedno manj objekt informiranja in vedno bolj aktiven soustvarjalec.

Kakšen nivo smo v tem pogledu dosegli v našem delovnem kolektivu, lahko ugotovimo le na podlagi ustrezne znanstvene analize. Le-ta bi bila tudi potrebna in naše službe so jo tudi sposobne narediti. S tem bi se izognili pavšalnim ocenam, dobili pa bi tudi dovolj bogato osnovo za aktivno pospeševanje procesa preraščanja političnega komuniciranja v družbeno komuniciranje.

V tem dolgoletnem in protislovnem procesu še vedno premalo v praksi upoštevamo in spoštujemo ustavne pravice delovnega človeka. V naših samoupravnih aktih in v raznih sklepah je sicer vsebovan 17. člen ustave SRS, ki pravi: »... Organizacija dela in upravljanja v delovni organizaciji morata omogočati, da delovni ljudje na vsaki stopnji in v vseh delih delovnega procesa, ki pomenijo celoto, kar najbolj neposredno odločajo o vprašanih delih, o urejanju medsebojnih razmerij, o delitvi dohodka ter o drugih vprašanih, ki se tičejo njihovega ekonomskega položaja...« Se vedno premalo spoštujemo dejstvo, da ima delovni človek pravico izbirati med dejstvi, argumenti in alternativami. Pri tem pa nemaleokrat, vede ali nevede, zamenjamo dokazovanje in utemeljevanje določenega stališča avtoritete z avtoriteto dokaza!

Dialog enakopravnih subjektov ne more biti samo okras samoupravnega komuniciranja oziroma demokratskega sistema, ampak pogoj tega sistema, ki smo ga proklamirali tudi v našem statutu.

Kako se vozimo v službo

Včasih smo se vozili na delo z vlakom. Ostalo pot do postaje smo prepešali: pol ure, tričetrt ure, uro, nekateri še več — kolikor je pač kdo oddaljen. Potem se je stvar obrnila na bolje: za tiste, ki so daleč od železnice, so pričeli voziti avtobusi. Najprej jih je vozilo podjetje Transturist. Avtobusi so pripeljali vedno v pravem času in počakali na postaji, da so prišli nanje delavci preteklega dne. Potem se je pojavilo novo prevozno podjetje Avto-servis — sedanji Ljubljana — transport. Ta je kmalu spodrinil vsa ostala podjetja. Ko je prevzel vožnjo Avtoservis, je delavcem odklenalo, da bi jih avtobus čakal na postaji. Zdaj bo zima in mraz in vsak, ki čaka na peronu, ve, da ni prijetno — posebno ob desetih zvečer — čakati na avtobus. Novi prevoznik se je vseskozi držal načela: najprej je treba vse bližnje razvoziti, potem pa pridejo še oddaljeni na vrsto. Tudi če bi hotel biti kakšen avtoprevoznik cenejši ali vsaj konkurenčen, bi to ne moglo priti do veljave, ker so nekateri ljudje protežirali podjetje s sedežem (čeprav priklopnim) v občini. In to prednost so znali pri Servisu in Ljubljana-transportu dobro izkoristiti.

Pred dnevi so nam objavili, da bo s 1. decembrom na naši progi zaradi zimskih razmer vozil naš avtobus pet minut prej. Delavci smo vzeli to z razumevanjem na znanje, ker vemo, da so pozimi razmere za vožnjo slabše in se lahko hitro kaj pripeti. Kljub temu, da smo se že do sedaj vozili prej, kot dovolj zgodaj. Toda motite se, če mislite, da so teh pet minut porabili za počasnejšo in previdnejšo vožnjo. Nič bolj počasi ni šlo. Takoj prvi dan smo videli in zvedeli, zakaj mislijo teh pet minut porabiti! Zato, da bo naš avtobus potem, ko nas zloži, odbrzel na dodatno vožnjo na Hrušico — namesto »samo« do bolnice, kamor je hodil do sedaj. Zato se nam je tako mudilo, da smo bili čimprej na Jesenicah! No, zdaj se mu bo mudilo še bolj! Še

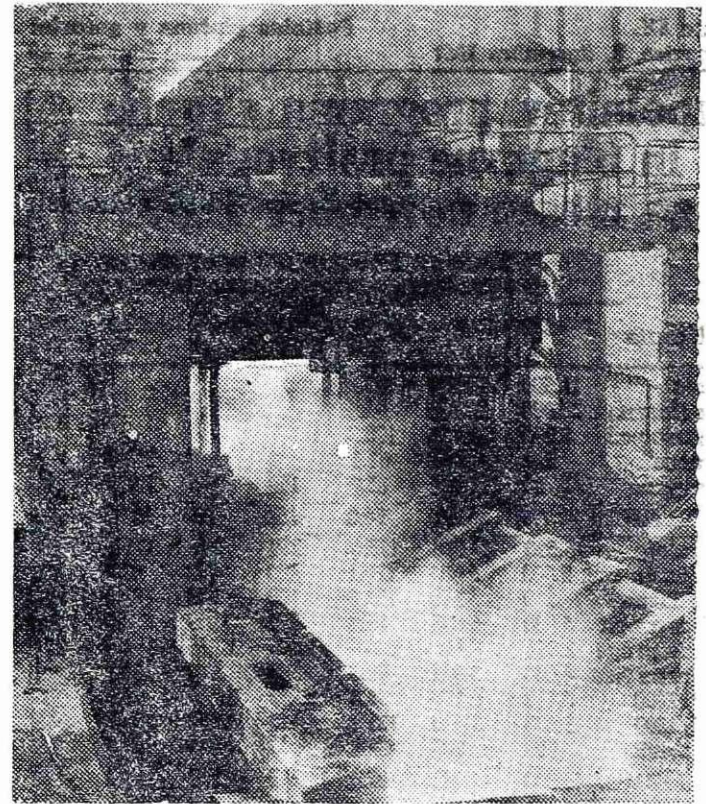
več bo zaslužil. Kaj zato, če bomo mi že ob pol šestih na Javorniku ali celo na Jesenicah — kaj pa se nam pozna teh pet ali deset minut!

Kdo ve, če ne bo enkrat naš šofer dobil takole nalogo: »Jutri zjutraj bo poledi-

ca. Premakni odhodi še za deset minut — in malo bolj požen! Šel boš še v Mojstrano po ljudi. Pa glej, da bodo do šestih v tovarni!«

Mislil, da bi se ob tem morali zamisliti!

Ko

Motiv iz novih valjarn Bela

Potrebno je tesno sodelovanje...

(Nadaljevanje s 1. strani)
c pločevine v predvidenem programu za leto 1968 in jih primerjal s podatki za prejšnje obdobje. Zanimiv je bil tudi diagramski prikaz proizvodnje po mesecih ter analiza stroškov. Glede stroškov so ugotovili, da so na najboljšem pri stroških za predelavo in so na tretjem mestu med proizvodnimi obrati v Železarni. V svojem poročilu je obratovodja še poudaril, da se je povečalo število zrezanih komadov na Sack škarjah, tonaža pa kljub temu ni dosežena. To pomeni, da storilnost ne pada, ampak narašča, kar je bilo tudi razvidno iz krivulje, ki ponazarja storilnost dela po mesecih.

Inž. Podrekar je z raznimi diagrami prikazal tonaže po dneh ter opozoril na subjektivne napake. Tako so se člani DS valjarne 2400 lahko prepričali, da prevladujejo predvsem napake, ki bi jih lahko z vestnim delom valjalcev ter vodilnih valjalcev precej zmanjšali. Iz diagramov je bilo razvidno tudi to, da so se zmanjšale tudi površinske napake, precej zaslug za to pa imajo urejene in dobro vzdrževane naprave za odbizg kovarine.

Ob koncu seje so sprejeli štiri sklepe, ki se nanašajo na kvaliteto problematiko ter sodelovanje z valjarno Bela pri reševanju proizvodnih problemov.

—or

Obračun uspeha po delovnih enotah

(4. nadaljevanje)
1. Metode obračuna stroškov

Ko govorimo o metodah obračuna stroškov, imamo v mislih predvsem dve osnovni metodi:

- a) obračun s polnimi stroški (upoštevajo se fiksni in variabilni stroški),
- b) obračun z variabilnimi stroški.

Pripomnimo naj, da je tu izpuščena tista metoda obračuna stroškov, ki ima za posledico vrednotenje zalog po proizvodni metodi.

Obračun s polnimi stroški

se deli na več podskupin:

- a) obračun po dejanskih stroških,
- b) obračun po normalnih stroških,
- c) obračun po planskih stroških, ki morajo biti:
 - planski stroški po nosilcih,
 - planski stroški po organizacijskih enotah in znotraj teh po nosilcih,
- d) obračun s standardnimi stroški.

Če si zastavimo vprašanje, katera metoda bi najbolj ustrezala obračunu uspeha po ekonomskih enotah, bo-

mo težko zadeli pravi odgovor. Poglejmo, kakšne prednosti nam nudi metoda obračuna po planskih stroških v obeh svojih osnovnih oblikah kot planski stroški po nosilcih in kot planski stroški po organizacijskih enotah. Uporaba metode obračuna po planskih stroških hkrati z uporabo stalnih planskih cen za učinke ekonomskih enot nam zagotavlja ločeno ugotavljanje uspeha. Ko uveljavljamo obračun s planskimi stroški, so nam seveda tudi nujno potrebni podatki o dejanskih stroških

Ob rob sistemu kadrovanja

Odločili smo se, da bomo normativ zaposlenih spravili v realne okvire, da bomo končno vsaj približno vedeli, kolikšno »nezaposlenost« zaposlenih imamo. Istočasno s tem delom vodstvo kadrovskega sektorja oblikuje teze za program bodočega kadrovanja. To dvoje je nedvomno pomembno v sedanjem času, ko je sicer malo znakov, da mislimo resno poseči v tisti »drugi del« problemov, ki jih lahko rešimo le znotraj delovne organizacije.

Sam pristop k zgoraj opisanemu delu pa vzbuja nekatere pomisleke. V preteklosti smo se navadili kadrovske dejavnosti opravljati predvsem kot operativno dejavnost, t. j. brez konceptov in programov, ki bi bili prilagojeni konceptom in programom investicijskega razvoja, nove tehnologije itd. Taka kadrovska dejavnost je bila pogojena v neki zasnovi celotnega življenja Železarne, ki je prav kadrovske službe vzdrževala na nizkem strokovnem nivoju. (Tej zasnovi še danes pravimo »jeseniška mentaliteta«, vendar bi bilo bolje, če bi pri opredeljevanju te zasnove izhajali iz socialne moči neformalnih grup v Železarni.) Ko se v republiških in zveznih organih menijo o tem, da reforma zahteva neko družbeno usmerjanje kadrovske politike in da kaže potreba po družbeni podpori za višjo strokovnost kadrovanja, se vsiljuje vprašanje, ali bomo v tem trenutku dovolj pogumni, da bomo od dosedanje izključno operativne dejavnosti kadrovanja naredili korak naprej v smeri višje strokovnosti kadrovanja. Opravičilo, češ da je zavora taki preusmeritvi neustrezna struktura centralnih samoupravnih organov, ne more več veljati. Prav člani teh samoupravnih organov so danes v večini nezadovoljni, da mora DS kot drugostopenjski organ reševati tako množico individualnih pritožb in ugovorov, ki izhajajo pretežno prav iz nestrokovnega dela strokovnih služb kadrovskega sektorja.

Samoupravljanje je tesno povezano s planiranjem, ki seže tudi na področje kadrovanja. Predpogoj za kadrovske planiranje oz. programiranje je plan investicijskega razvoja podjetja, na katerem naj se angažira resnično

ves strokovni »mozeg« podjetja. Na tej osnovi in na osnovi strokovnega koncepta kadrovanja, ki mora biti neločljivo povezan z organizacijo dela (nekateri celo trdijo, da je kadrovanje sinonim za organizacijo dela), je potem možno izdelati dolgoročni program potreb po kadrih, program izobraževanja in vzgoje kadrov itd.

Če je strokovni koncept oz. sistem kadrovanja neločljivo povezan z organizacijo dela, je dobro kadrovanje tudi predpogoj za višjo produktivnost in večjo poslovno učinkovitost. Zanimivo pri nas pa je, da pri zagovorih o tem zadnjem nenehno poudarjamo potrebo po delovni, tehnološki (in ne vem kakšni še) disciplini in redu in da taki apeli ostajajo na najsplošnejšem nivoju, ne da bi kdorkoli poskušal globlje razčleniti pravo bistvo tega problema. (V tej zvezi je zanimiv uvodnik z naslovom: »Odporna vprašanja«, v letošnji 45. številki Železarja.)

Poglejmo samo napredovanje kot eno izmed področij kadrovanja. Oblikovanje sistema napredovanja, ki je sestavni del sistema kadrovanja, zahteva strokovnost, ki naj ne bo nič nižja kot strokovnost tehnološko raziskovalne dejavnosti, s katero se lahko pohvalimo. V velikih industrijskih delovnih organizacijah, med katere (za jugoslovanske razmere) spada tudi naša Železarna, ne moremo iti mimo psihosocialnih in psihosocioloških problemov posameznika. Pozitivna dognanja s tega področja morajo biti vtakana v sam sistem kadrovanja, poseben še v sistem napredovanja in individualnega nagrajevanja.

Osnovni koncept našega samoupravnega sistema, poseben še sistema delavskega

samoupravljanja, zavrača trditve začetnikov znanstvene organizacije dela, da delovna organizacija predstavlja samo »okolje dela« in ne tudi »okolje«, v katerem se živi. Te trditve so slonele na nerealnih predpostavkah, da se posameznik v času, ko pripada delovni organizaciji, lahko posveti izključno zahtevanemu delu (v zameno za dogovorjeno »plačo«). Tudi če bi vodstveni kadri pri svojih delavcih lahko dosegli, da bi delovni čas vzeli kot nujno obdobje, ko se je treba podrediti samo delovnim ciljem, ne bi mogli preprečiti različnih agresivnih oblik frustracij. Delavsko samoupravljanje ravno bazira na osebnih ciljih posameznikov — članov kolektiva — in na postopnem zblizevanju teh ciljev s cilji delovne organizacije. To področje pa je vsaj do neke mere možno strokovno obvladovati.

V sistemu samoupravljanja je delovna organizacija tudi piramidalno (hierarhično) oblikovana, kar omogoča učinkovito vodenje (komuniciranje v obeh smereh). Že samo to ljudi — člane kolektiva — sili k vzpenjanju (dvigovanju, napredovanju) po piramidalnih stopnjah, saj je večina ljudi že s predhodno vzgojo (družinsko, šolsko) navajena na tekmovalnost. Če pa je še sistem individualnega napredovanja tak, da so osebni dohodki (tarifne postavke) na višji piramidalni stopnji višje (pri nas je že razmišljanje o drugačnih sistemih individualnega nagrajevanja okvalificirano kot smešno!), je to še dodatna spodbuda za vzpenjanje k višjim stopnjam. Napredovanje po piramidalnih stopnjah je hitrejšo, če piramida naglo raste (ima več stopenj) in obratno. Kaj se ob tem dogaja v posamezniku?

Ko organizacija (piramida) neha rasti (stopenji ni več ali pa je na naslednjih stopnjah le še nekaj delovnih mest), člani kolektiva nadaljujejo napredovanje drugje. Imamo pojave intenzivne fluktuacije. Pri nas je bilo

to opazno pri srednjih hierarhičnih stopnjah.

Za tiste, ki ostanejo v podjetju, to ni znak, da so manj sposobni. Pač niso nagnjeni k vzpenjanju (pri tem pod vzpenjanjem pojmem tako napredovanje, ki ni povezano z večjimi osebnimi prejemki, saj poznamo tudi nematerialne oblike stimulacij!), ali pa se zadovoljijo s počasnejšim. Taki delavci pa so nenehno nezadovoljni z osebnimi prejemki. Ob tej ugotovitvi se kaže nujna potreba po takem sistemu individualnega nagrajevanja, da bo napredovanje v pogledu osebnih prejemkov možno tudi v okviru enega delovnega mesta.

To je še posebej pomembno za tiste kadre (grupa specialistov in raziskovalcev), katerih osebni cilji ležijo znotraj ožje profesije, ne pa v piramidalnih (hierarhičnih) stopnjah. Organizacija v podjetju ne bi smela sloneti na predpostavki, da so višji nivoji vedno pomembnejši kot nižji in da jim pripadajo večji osebni prejemki (tarifne postavke), večji ugled itd.

Delo na nižjih nivojih je manj odvisno eno od drugega (se bolj ponavlja). Na višjih nivojih pa je delo enotno, ni toliko standardno, se spreminja, odločitve posameznikov in njihovi efekti so močno odvisni od dela sodelavcev itd. Zato je pravil-

nost odločitev teže presoditi, večjo vlogo igra verjetnost. Vse to sili vodilne, da delo svojih podrejenih gledajo na subjektiven način in da kažejo odpor za postavljanje objektivnih norm, čeprav je to velikokrat možno.

Delavci na višjih piramidalnih nivojih nastopajo kot sodniki in arbitri in zaradi prej opisanega prepletenega in odvisnega dela zelo subjektivno usmerjeni. Zato so tisti, ki se vzpenjajo iz nižjih na višje stopnje, močno odvisni od njih. Še posebno zato, ker neformalno razpolagajo z veliko socialno močjo, ki formalno pravzaprav pripada samoupravnim organom.

Kdaj torej posameznikovo tekmovalnost povečuje produktivnost celotne delovne organizacije (ali: kdaj bodo apeli na večji red in delovno disciplino naleteli na večji odmev)? Ko bodo izpolnjeni trije pogoji:

— večja neodvisnost področij tekmovalnosti (ali: boljša opredelitev posameznikovega področja dela),

— višja stopnja objektivnosti kriterijev za napredovanje (tudi za napredovanje v okviru enega delovnega mesta),

— možnost oddvojitve uspehov enega od neuspehov drugega.

inž. Peter Polak

Na osnovi člena 28 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo naslednjo

objavo

za prosto delovno mesto

7220 D-4 delovodja transporta 1 prosto del. mesto

Pogoji:

Pogoj za zasedbo tega delovnega mesta je srednja strokovna izobrazba ali delovodska šola in 5 let prakse; poklicna šola s strokovnim preizkusom ali visoka kvalifikacija in 10 let prakse na visokokvalificiranih delovnih mestih.

Prijave z vso dokumentacijo o strokovnosti in osebnih podatki je v roku 8 dni poslati na kadrovskega sektorja železarne Jesenice.

Kadrovskega sektorja

— po stalnih cenah, ker nam samo tako planski stroški lahko služijo za oceno uspešnosti gospodarjenja.

Obračun s planskimi stroški ob uporabi stalnih planskih lastnih cen za obračunavanje učinkov ekonomskih enot v pogojih fazne proizvodnje ima uveden tudi železarna Jesenice.

Za obračun z variabilnimi stroški naj samo z nekaj besedami označimo njegovo bistvo, podrobno pa o tej metodi razpravljamo pri obravnavanju vprašanja uvedbe modernjših in sodobnejših metod pri obračunu uspeha po ekonomskih eno-

tah. Ta metoda obračuna upošteva neposredno samo stroške, ki so v funkcionalnem razmerju z obsegom proizvodnje, torej variabilne stroške. Glede fiksnih stroškov — stroški neodvisni od obsega proizvodnje ali tudi časovni stroški — pa postavlja trditve, da to niso proizvodni stroški, ampak stroški stalne pripravljenosti podjetja, da začne s proizvodnjo in naj se kot taki periodično poravnajo v breme doseženega dohodka podjetja.

Orisi tehnike obračuna s planskimi stroški. Za boljše razumevanje praktične izved-

be obračuna po planskih stroških v Železarni Jesenice ne bo odveč kratko teoretično razglabljanje o tehniki obračunavanja s planskimi stroški.

Z obračunom po planskih stroških razumemo najprej določene planske stroške na osnovi normiranih količin porabe materiala in časa (tu se pojavlja problem določanja normativov porabe materiala in časa).

Iz prejšnjih izvajanj o obračunu s planskimi stroški, da tega lahko razdelimo na dve osnovni vrsti: a) planski stroški po stroškovnih mestih (področjih odgovorno-

sti), b) planski stroški po nosilcih (izdelkih in delovnih nalogih).

Ta obračun ni popolnoma samostojen: vedno mora poleg njega biti izdelan tudi obračun po dejanskih stroških in potem moramo ta dva obračuna medsebojno primerjati. Planski stroški so torej samo merilo za oceno uspešnosti gospodarjenja.

Obračun na osnovi stalnih planskih stroškov. Vsi direktni stroški so obračunani v planski višini (predvidena poraba x planska cena) ali dejanska poraba x planska cena. Prav tako so tudi obračunane storitve pomožnih

stroškovnih mest (dejanska poraba x planska cena).

Izpopolnjena metoda obračuna s planskimi stroški je obračun po fleksibilnih planskih stroških. Ko obračunavamo stroške po stroškovnih mestih, s tem še nimamo pogojev za razstavljanje uspeha. Pri razstavljanju uspeha moramo planirane stroške ločiti na fiksne in variabilne; izračunati je potrebno posebne planske stroške, ki so prilagojeni stopnji zaposlitve; zaradi tega njihove prilagojenosti dejanski stopnji zaposlitve jih tudi imenujemo fleksibilne.

(Nadaljevanje)

Kratke vesti iz Železarne

Zbor komunistov naše Železarne

V letošnjem letu smo bili priča izredno pestri in razgibani politični dejavnosti. Tudi položaj, v katerem se nahaja Železarna, je tak, da je prav, če o njem razpravljajo komunisti na svojem zboru.

V ponedeljek, 11. decembra se bodo zbrali komunisti v dvorani gledališča. Na zboru bo podan pregled dela po letni konferenci Zveze komunistov, obširneje pa bodo spregovorili o nekaterih vprašanjih, ki se tičejo problematike Železarne ter o prizadevanjih, da bi v bližnji prihodnosti odstranili pomanjkljivosti, ki nas še ovirajo pri hitrejšem prilagajanju zahtevam gospodarske reforme. Sekretariat konference ZK, ki je pripravil potrebno gradivo za ponedeljkov zbor komunistov, računa z udeležbo komunistov na tem zboru ter z njihovim sodelovanjem v razpravi. Položaj, v katerem smo, zahteva učinkovite ukrepe, zato lahko predvidevamo, da bodo na osnovi referata in živahne ter temeljite razprave sprejeti ustrezni sklepi o nadaljnjem delu. O sprejetih sklepih bomo obširneje poročali v naših prihodnjih številkah.

V jeklovleku imajo dovolj naročil

Kljub temu, da v drugih delovnih enotah Železarne velja sklep DSŽ o uvedbi skrajšanega delovnega časa, pa v jeklovleku na Beli delajo normalno. Tudi v decembru imajo dovolj naročil in bodo obratovali brez prekinitve.

Ogrevanje hale v jeklovleku še vedno problematično

Zima že krepko trka na vrata, toda kljub temu problem ogrevanja hale jeklovleka na Beli še ni rešen. Dela vse prepočasi napredujejo, čeprav bi morala biti že zdavnaj končana. Prav tako prepočasi napredujejo dela na rekonstrukciji obrata jeklovlek s strani uprave osnovnih sredstev. V jeklovleku še posebej poudarjajo, da bo treba pospešiti dela pri izdelavi naprav za ogrevanje hale, kajti ljudje bi le težko vzdržali na svojih delovnih mestih in bi bili tako izpostavljeni prehladam in drugim obolenjem.

S 14. seje DS DE GEŽ

Sredi novembra je imel delavski svet GEŽ 14. redno sejo. Na seji so po poročilih in razpravi sprejeli kar 15 sklepov. Omenjamo le nekatere najvažnejše:

— DS DE GEŽ se je strinjal s finančnim poročilom za prvih devet mesecev letošnjega leta in sicer z nekaterimi manjšimi pripombami. Potrdili so predlog o imenovanju komisij za letni popis osnovnih in obratnih sredstev in prav tako tudi potrdili spremembo finančnega plana koriščenja sredstev za investicijsko vzdrževanje.

— DS DE GEŽ se je strinjal s predlogom komisije za kadre, da je treba ukiniti delovno mesto upravnika samskega doma na Plavžu in opraviti premestitve na delovnih mestih skladno z zapisnikom seje.

— Referat za družbeni standard ter referat za delavsko preskrbo bosta v prihodnje pri kadrovskem sektorju kot to predvidevata 193. in 194. člen statuta Železarne. DS GEŽ v prihodnje ne bo več odobral odpisov za povzročeno škodo, ki bi jo storili delavci v ekonomski enoti zaradi malomarnosti.

— DS GEŽ je sprejel na znanje stališča komisije za družbeni standard in za organizacijo produktivnosti ter nagrajevanje pri DS podjetja. Gre za stališča v zvezi s predlogi 9. in 10. seje UO Železarne.

Poškodbe v novembru

V prejšnjem mesecu je bilo poškodovanih 58 naših sodelavcev, tri poškodbe so bile na poti na delo in z dela. V talilnicah je bilo poškodovanih 15 sodelavcev, v valjarnah 16, v predelovalnih 8, v strojno-energetskih obratih 17 ter v upravnih službah in v GEŽ po en naš sodelavec. Na poti na delo in z dela se je poškodoval en naš sodelavec iz valjarn in dva iz strojno-energetskih obratov.

Delo v novembru in izgledi za december

Iz podatkov, ki smo jih prejeli na prodajnem oddelku, je razvidno, da smo v novembru odposlali 19.567 ton naših izdelkov, finančna realizacija pa je v tem mesecu znašala 4.315.600.000 S din.

Vključno s 4. decembrom imamo za 18.550 ton naročil in nam tako manjka do konca meseca še za okrog 3.000 ton naročil. Imamo pa že okrog 7.000 ton specifikacij za prvo četrtletje leta 1968, tako da lahko v decembru valjamo že za prvo četrtletje leta 1968.

Analiza življenjskega standarda na seji sekretariata IO sindikalne organizacije

Na predlog sindikalne organizacije je kadrovski oddelk pripravil analizo življenjskega standarda. O tej problematiki so pretekli torek razpravljali na svoji seji člani sekretariata pri IO sindikalne organizacije. Razen tega so imeli na dnevnem redu še vprašanje pismenosti v naši Železarni.

Odprema valjanih izdelkov v novembru

Podatki, ki so jih zbrali na špediciji Javornik, kažejo, da je težka progna v novembru odpravila 374 ton izdelkov, lahke proge 1.717 ton, valjarna tanke pločevine 3.331 ton, valjarna 2400 6.222 ton, jeklovlek 918 ton, valjarna žice 700 ton, iz bluming valjarne so odpravili 350 ton in iz valjarne trakov 807 ton trakov. Razen tega je še oddelk hladno oblikovanih profilov odpravil 163 ton izdelkov.

Na Javorniku so se zelo potrudili, da bi odpravili čim več izdelkov. Čeprav jih je 28. novembra presenetil sneg, niso držali križem rok in do 18 ure naložili vse kamione, ki so čakali na tovor, da ga prepeljejo do naših kupcev.

-or

Menjava z Romuni

Do 15. januarja 1968 moramo dobaviti 200 ton vlečenega jekla za vijake v kvaliteti St 50. Tik pred podpisom je pogodba za dobavo 483 ton ozkih in širokih trakov (10 x 0,5 mm, 15 x 0,5 mm in 300 mm). Kot protivrednost bomo dobili 1.470 ton ingotov v kvaliteti MSt 37. Nadalje poteka razgovor o prevajanju 20.000 ton romunskih ingotov v 18.000 ton blumsov, kar nam bodo plačali s 5.000 tonskimi ingoti. Prevajanje bo potekalo postopno v prvih treh kvartalnih prihodnjega leta.

Izvoz v ČSSR

Pogodba s ČSSR nas obvezuje, da izvozimo v decembru in januarju 2.000 ton debele pločevine. 832 ton pločevine je debeline nad 20 mm in vezano na rezanje v OTOP-u, 1.168 ton pločevine je tanjše od 20 mm. Glede na širino je 1.370 ton široke pločevine, 110 ton srednje pločevine in 520 ton ozke pločevine. Največja težava bo v kompletaciji naročil, ker je treba pločevino odpremiti na 16 namembnih postaj v ČSSR.

Profili za Zapadno Nemčijo

Trenutno sta zvaljani in v termični obdelavi 2 šarži St 52 V z dodatkom Nb/Ta. Če bomo v kvalitetnem smislu uspeli, bomo v januarju dobavljali to kvaliteto z novo analizo. Tudi nemški proizvajalci verig se borijo za svoje tržišče, zato moramo naše obveze točno izpolnjevati, če hočemo ostati njihovi dobavitelji.

Zaostanki naročil

Neizdobavljenih zaostankov za prve tri kvartale letošnjega leta smo imeli I. 12. 1.661 ton (I. kvartal 62 ton, II. kvartal 181 ton in III. kvartal 1.418 ton) nasproti I. 11., ko smo jih imeli 4.131 ton (I. kv. 110 ton, II. kv. 480 ton, III. kv. 3.541 ton). Zaostanki 1.661 ton so takole razpodeljeni po obratih: profilne valjarne 425 ton, valjarna debele ploč. 456 ton, valjarna tanke ploč. 234 ton, jeklovlek 179 ton, hladna valjarna 30 ton in žičarna 335 ton.

Izvenprogramske šarže

Martinarna je v mesecu novembru zaradi zgrešene analize, visokega odstotka nezaželenih elementov v starem železu in neustreznosti grodlja odlila 28 izvenprogramskih šarž. Elektrojeklarna je proizvedla 8 izvenprogramskih šarž na ASEA peči in 2 šarži na BBC peči.

Zaloge polizdelkov in blokov

Skupna zaloga polizdelkov in blokov v Železarni znaša 29.228 ton, kar je za dobrih 5.000 ton manj kot je bila na začetku leta. Višja zaloga je v valjarni Bela zaradi dohoda romunskih ingotov, nekaj višja je v valjarni tanke pločevine, v jeklovleku zato, ker smo dobili več naročil, povsod drugod pa je manjše.

Martinarna dela s štirimi pečmi

Zaradi trenutnih potreb po polizdelku dela martinarna s štirimi pečmi. Pripraviti moramo za zalogo nekaj standardnih kvalitet polizdelkov, predno ukinemo še eno izmeno na težki prosti.

-ec

Radio klub je pričel z rednim delom

Obveščamo vse prijatelje radiotehnike, da je radio klub začel z rednim delom 6. 12. 1967 v II. nadstropju Titovega doma. Delovni čas je določen v torkih od 16. do 18., v sredo od 9. do 11. in v petkih od 16. do 18. ure. Vabimo vso mladino in ostale ljubitelje radiotehnike, da se v zgoraj določenih dnevih vpišejo v članstvo kluba. Predvsem pozivamo vojne obveznike, telegrafiste, radio-mehanike in veziste, da se v lastnem interesu vpišejo v članstvo kluba.

Program dela bo radioklub določil šele po številu in strukturi članstva. Radio klub bo razvijal svojo dejavnost s tehničnimi nasveti in z uslugami s področja radiotehnike. Prednost imajo člani kolektiva Železarne. Obveščamo tudi vse družbene organizacije, da bo klub poleg ostalega tudi ozvočal razne prireditve. Vse usluge bomo zaračunavali le toliko, kolikor znašajo režijski stroški. Prosimo člane kolektiva in ostale, v kolikor imajo stare radijske aparate, ki niso več za popravilo, da jih podarijo radio klubu, ki vam bo izdal potrdilo o neuporabnosti aparata. Radijske aparate bomo razdelili med mlade člane kluba, ki bodo iz njih porabili še dobre dele za učenje.

Mladinci in mladinke ter ostali, prijavite se v čim večjem številu, da bo radio klub Železarne ob vaši pomoči in sodelovanju lahko tako uspešen, kot je bil prejšnji, ki se je že potegoval za prvo mesto v Sloveniji.

Franc Gracer

Železarski globus

FRANCIJA — Ob reki Mozeli bo zgradila železarska družba SACILOR novo železarno z letno proizvodno zmogljivostjo 1,6 milijona ton surovega jekla, ki ga bodo proizvajali kisikovi konvertorji. Pri tem je zanimivo, da zaenkrat še ne nameravajo takoj postaviti tudi plavžev, temveč bodo grodelj prevažali iz dveh sosednjih železarn, ki sicer tudi spadata k tej železarski družbi. Pri projektiranju te železarne bodo pustili odprto možnost za kasnejše povečanje proizvodne zmogljivosti na 5 do 6 milijonov ton letno.

JAPONSKA — Japonske železarne nadaljujejo z gradnjo naprav za kontinuirno vlivanje jekla. Železarska družba Yawata Iron and Steel Co. je naročila pri švicarskem podjetju Concast AG novo napravo za vlivanje gredic. Pričela bo obratovati v letu 1968 in bodo na njej vlivali nelegirano in nerjaveče jeklo ter jeklo za kroglične ležaje.

Zakaj tak odnos do našega največjega praznika

Ko so zazveneli zadnji akordi naše državne himne je v grobni tišini posle 49 obiskovalcev svečane prireditve v čast dneva republike. Nemo in v zadregi so zrl v tla, niti pogledati se niso upali med seboj, niti po prazni dvorani in galerijah Titovega doma na Jesenicah.

Gledal sem v vse te skrušene »še preostale obiskovalce« svečane prireditve, zdi se mi da sem uganil misel večine:

»Pojdimo še mi domov! Saj nismo sklepni! Preložimo praznovalno dneva republike in ne kažimo te revščine naše zavesti!«

Na številna vprašanja, ki so mi rojila po glavi nisem našel ustreznega odgovora. Rad bi se v sebi dokopal do nekaterih pravih odgovorov in resnice pa mi bo potem morda ob letu lažje sedeti še ob bolj prazni dvorani. Vprašujem vas javno vse delovne ljudi Jesenic:

— zakaj se tako strumujemo praznovanja našega največjega praznika?

— zakaj mi v dvorani mnogih jeseniških komunistov?

— zakaj ni prisotnih toliko članov in funkcionarjev SZDL?

— kje ste predstavniki ljudske oblasti — občinski in republiški izvoljeni funkcionarji?

— zakaj ni tu vodij in vodilnih oseb naših gospodarskih podjetij, ustanov, zavodov in šol?

— kje ste ostali razen nekaj izjem profesorji, učitelji in vzgojitelji naše mladine?

— zakaj ni nikogar od mladih strokovnjakov — katerim je ta naša država omogočila študij in izobrazbo?

— in vi predstavniki proizvajalcev in samoupravnih organov — ali ni to vaš največji praznik?

— zakaj ni tu športnih delavcev in športnikov Jesenic, ki se drugače ponasate z grbom naše države?

— in kje ste vsi vi nekdanji borci iz NOB — ali ste zažalili vse kar ste takrat naredili za to našo skupnost?

Spomin mi pravi, da vas je bilo že pred leti — lani 68 — prejšnje leto 83 še prej dosti več. Ali vam je morda res bilo dano premalo belega kruha, premalo udobnih stanovanj in premalo elegantnih avtomobilov s katerimi bi se lahko pripeljali navzlic dežju na to praznovalno manifestirali naš skupni največji praznik?

Nihče ne more zahtevati javnega odgovora — odgovorite pred samim seboj!

Ali je resnično, pravilno in človeško — državljansko pošteno, da nam uspe zbobnati za mnoge druge manj važne, manj svečane in manj pomembne prireditve tisoče naših ljudi — na tako svečani dan in prireditvi za dan republike pa smo zbrani s strahom strmeli v praznino dvorane in še v mnogo hujšo praznino v srcih in mislih ljudi naših proletarskih Jesenic.

Občan Jesenic

Medklubska razstava umetniške fotografije na Jesenicah

Naš najstarejši in istočasno najmočnejši kinofoto klub Andrej Prešeren je z izredno prizadevnostjo pripravil vse potrebno za ureditev prve medklubske razstave umetniške fotografije na Jesenicah.

Na osnovi razpisa, ki je bil poslan in dostavljen številnim posameznim priznanim mojstrom fotografije in številnim kinofoto klubom širom Slovenije, je bilo na Jesenice poslanih čez 360 fotografij, kar je do sedaj največje število, kolikor jih je bilo predloženih strogi žiriji v oceno.

Avtorji so poslali devetdeset najnovejših in še neobjavljenih foto posnetkov na temo Jeklo v službi človeka, čez 260 mojstrskih posnetkov pa je bilo dostavljenih na svobodno, prosto temo.

Žirija, sestavljena iz priznanih strokovnjakov in izvedencev, je bila pri tej množici fotografij postavljena pred težko in odgovorno nalogo.

Se ne objavljene in v zadnjem času posnete fotografije je predložilo v oceno 18 kinofoto klubov iz Maribora, Celja, Hrastnika, Ljubljane, Kamnika, Kranja, Tržica, Radovljice in Jesenic ter drugih središč, kjer se mladina zanima in navdušuje za lepo umetniško fotografijo. Škoda in komaj razumljivo je, da se na razpis jeseniških foto amaterjev niso odzvali ljubitelji umetniške fotografije iz Raven in Štor, kjer se lepi in zanimivi posnetki na temo Jeklo v službi človeka in tudi na prosto, svobodno temo ponujajo na vsakem koraku in ob pogledu.

Žirija, ki so jo sestavljali mojster fotografije Vlastja Simončič iz Ljubljane, inženir Avgust Karba in Miloš Magolič z Jesenic so objektivno ocenili vse na razstavo in v oceno predložene mojstrske posnetke.

Med mojstri lepe umetniške fotografije iz Celja, Maribora, Kranja in Tržica so bili najbolj ocenjeni posnetki našega domačega foto amaterja Franca Kolmana iz Begunj. Za svoja dela je prejel tri zlate in eno bronasto plaketo Železar, srebrna odličja Železar so bila priznana mojstrom fotografije iz Maribora Ivo Cepletu, Marjanu Pfeiferju in Ivanu Dvoržaku. Za najboljšo kolekcijo štirih posnetkov pa je dobil zlato odličje Železar Janko Krmelj iz Tržica. Tudi naš

stari znanec Matevž Mikelj se je med mojstri lepe umetniške fotografije uvrstil na vidno mesto in mu je bila priznana srebrna plaketa Železar za kolekcijo štirih posnetkov.

Razstava bo na Jesenicah urejena v počastitev 50-letnice velike socialistične revolucije, in praznika republike. Odprti jo bodo v soboto, dne 9. decembra ob 15. uri v mali dvorani Delavskega doma pri Jelenu. Odprta bo vsak dan do vključno petka, 15. decembra.

Zuro

Personalne vesti

PERSONALNE VESTI ZA NOVEMBER 1967

Sprejetih: 34

Obračunanih: 32

Starostno upokojeni:

MARIJA JANEŽIČ, roj. 1914, GEŽ — 17 let v ZJ; FELIKS PRAPROTNIK, 1912, valjarna 2400 — 34 let v ZJ in FRANC ŽUMER, 1906, Javornik I — 31 let v ZJ.

Invalidsko upokojeni:

JANEZ BOHINC, roj. 1916, elektro jeklarna — 34 let v ZJ; FRANC DEMŠAR, 1918, varnostna služba — 13 let v ZJ; LUDVIK ERJAVEC, 1913, UOS — 30 let v ZJ; MATEVŽ GRČAR, 1917, valjarna Bela — 29 let in pol v ZJ; VINKO KOŽELJ, 1911, PIV — energ. — 28 let v ZJ; MIHAEL LEŠKOVEC, 1907, martinarna — 27 let v ZJ; IVAN RENKO, 1920, varnostna služba — 15 let v ZJ; JANKO TURK, 1908, Javornik I — 17 let v ZJ in VIDA FRANKIČ, 1918, GRS — 21 let v ZJ. Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

Izključeni:

Zvonko Belečetič, roj. 6. 5. 1942, valjarna 1300, Franc Koban, 14. 6. 1945, elektro jeklarna, Franc Močnarc, 24. 8. 1940, Javornik I, Leopold Mulej, 7. 11. 1945, vzdrževanje elektro naprav, Redžo Omerovič, 25. 4. 1944, Javornik I, Sandi Pečnik, 8. 8. 1948, žičarna in Dušan Sorejevič, 17. 9. 1941, hladna valjarna.

Misli

Napuh, ki nam tolikokrat navdihuje zavist, nam pogosto tudi veleva, da jo blazimo.

So zlobneži, ki bi bili manj nevarni, ko bi ne bili včasih dobri.

Potvorjena preprostost je pretkana goljufija.

Človekove zasluge zore ob svojem času kakor sadovi.

O človeških navedb bi mogli reči kakor o večini hiš, da imajo več strani: te so prijetne, one neprijetne.

La Rochefoucauld

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton

Tehnika proizvodnje grodlja danes in jutri

Izmed vseh velikih svetovnih proizvajalcev grodlja so dosegle danes največje uspehe na področju tehnike proizvodnje grodlja japonske železarne. Vzrok za to je v dejstvu, da mora Japonska za potrebe svojih plavžev upoštevati vso potrebno železovo rudo in velik del premoga za koksiranje iz daljnih prekomorskih dežel Azije, Afrike, Severne in Južne Amerike ter celo iz Avstralije. Zato je tudi muno, da z uporabo sodobne plavžarske tehnike skuša doseči na svojih plavžih čim ugodnejše proizvodne in s tem tudi ekonomske rezultate. S kratkim pregledom uspehov japonskih plavžarjev na tem področju bomo lahko videli, kje je danes in bo tudi jutri tehnika proizvodnje grodlja.

Japonski plavži so v razdobju od leta 1955 do leta 1966 dejansko podvojili svojo proizvodnjo grodlja. Večje število plavžev je že doseglo storitev 2 toni na m³ koristne prostornine in dan ter se nekateri že približujejo številki 2,5. Še do nedavnega je bila storitev 2 t/m³ in dan dosegljiva le pod

izrednimi pogoji. Za primerjavo lahko navedemo, da sta jeseniška plavža dosegla letos v prvem polletju storitev v poprečju 1,61 tone na m³ in dan.

Japonski plavži uporabljajo železovo rudo z zrnatostjo med 8 in 30 mm, medtem ko se giblje zrnatost sintra med 6 in 75 mm ter koksa med 20 in 75 mm. S takšno zrnatostjo rudnega vsipa so dosegli najugodnejše obratovalne pogoje glede na njegovo prevodnost ter reduktivnost.

Sinter je v večini primerov samohoden z bazičnostjo med 1,3 in 1,8. Delež pripravljene rude v vsipu (sintra in peletov) je narasel od 44 % v letu 1955 na 64 % v letu 1966. Od tega je 56 % sintra in 8 % peletov.

Vzporedno s pripravo rude so japonski plavžarji vlagali tudi mnogo naporov v to, da bi dosegali čim višje temperature vpihanega zraka. V letu 1961 je bila poprečna temperatura zraka, vpihanega na japonskih plavžih, 850° C. V letu 1966 je narasla v poprečju na 980° C. Za nove plavže, ki jih sedaj gradijo na Japonskem, računajo, da bodo vpihali zrak s temperaturo med 1.200 in 1.300° C.

Japonski plavži uporabljajo v večini primerov dodatno gorivo, ki ga vpihajo v obliki mazuta ali plina skozi pihalice. V poprečju uporabljajo 30

do 40 kg mazuta na tono grodlja oziroma ustrezno količino zemeljskega plina. Tudi dodajanje kisika vpihavanemu zraku uporablja večje število japonskih plavžev.

V letu 1955 so imeli japonski plavži poprečni koristni volumen 840 m³. V letu 1966 je narasla ta številka na 1.149 m³. V letošnjem letu sta pričela obratovati dva doslej največja japonska plavža. Prvi v železarni Sumitomo ima koristni volumen 2.535 m³ in premer talilnika 11 m. Drugi v železarni Sakai ima koristni volumen 2.620 m³ in premer talilnika 11,2 m. Takšen plavž lahko proizvaja dnevno preko 4.000 ton grodlja.

V splošnem računajo japonski plavžarji, da bodo gradili v bodoče samo velike plavže, pri katerih bo koristni volumen prekoval cel 2.700 m³. S takimi plavži bodo ob upoštevanju sodobne tehnike in z dobro pripravljenim vsipom lahko dosegli dnevno proizvodnjo do 7.000 ton pri porabi koksa okoli 500 kg/t proizvedenega grodlja.

Končno je treba omeniti še dejstvo, da japonski plavžarji uporabljajo v vedno večji meri elektronske računske stroje kot sredstvo za vodenje in kontrolo procesa. Z njimi dosegajo stabilizacijo proizvodnje ob največji možni storitvi.

K.

Spomini iz NOB

Narodni heroj Lojze Kebe - Štefan

Lojze Kebe — Štefan je bil iz Notranjske. Rojen je bil 26. junija 1908 na Jezeru pri Cerknici. Po končani šoli se je v Ljubljani izučil za ključavničarja. Kot ključavničar je nato delal nekaj časa v tovarni »Titan« v Kamniku. Kmalu so ga zaradi njegove revolucionarnosti, udeležil se je stavke, odpustili. Ko je odslužil vojaški rok, je našel službo v tovarni »Seta« v Tacnu pri Ljubljani. Tu se je že leta 1935 povezal s tovarišem Ivanom Novakom — Očko; sodeloval je v Vzajemnosti v št. Vidu, kasneje pa v samem Tacnu. Bil je med organizatorji stavk v tekstilnih tovarnah: Stori v št. Vidu, v Hribnikovi na Brodu in Gamelnjah v letu 1936. Od tega leta dalje je bil povezan tudi s Tonetom in Vido Tomšičevom.

Tovariš Kebe se je politično dvigal ter razvijal svoje politično delovanje v borbi proti bivšim jugoslovanskim oblastnikom za pravice delovnega ljudstva. Leta 1940 je bil član Rajonskega komiteja Jezica — št. Vid. Srečujemo ga tudi pri drugih partijskih dolžnostih. Od konca leta 1940 do junija 1941 je delal tudi v odboru »Ljudske pomoči za Slovenijo« ter bil maja 1941 v Ljubljani eden izmed udeležencev partijske konference v merilu Slovenije.

V začetku okupacije je živel Lojze Kebe v Tacnu pod Smarno goro, na ozemlju, ki so ga kot ostalo Gorenjsko okupirali Nemci. Zato je nadaljeval s svojim delom na Gorenjskem (vključno področje Kamnik), kjer je bil poleg Staneta Zagarja, Toma Brejca in Jažeta Gregorčiča organizator ljudske vstaje na Gorenjskem. Tu se je partijsko gibanje tako močno razplamtelo, prav zaradi prizadevnosti vseh štirih omenjenih.

Že od junija 1941 je obstajalo na Gorenjskem začasno vodstvo osvobodilnega gibanja, ki naj bi pripravilo vse potrebno za formiranje Pokrajinskega komiteja KPS za Gorenjsko. Lojze Kebe je s Tomom Brejcem, Stanetom Zagarjem in še nekaterimi drugimi tovariši delal v tem (začasnem) vodstvu. Medtem ko sta bila Zagar in Gregorčič predvsem iniciatorja in organizatorja oboroženih akcij partizanstva ter se je njuna dejavnost v glavnem omejevala na tedanje jeseniško in kranjsko okrožje, je bil tovariš Kebe organizator Partije in OF na področju vse okupirane Gorenjske. V drugi polovici oktobra je prišel v Ljubljano poročat na CK o situaciji na Gorenjskem. Ob tej priložnosti je postal član Pokrajinskega komiteja KPS za Gorenjsko s sekretarjem Tonetom Dolinškom, katerega član je postal.

Ustanovitev prvega Pokrajinskega komiteja KPS za Gorenjsko je pomenila bistveni organizacijski napredek in prispevek za ideološko okrepitev ter razširitev dela osvobodilnega gibanja, posebno pa partijske organizacije na Gorenjskem. Komite ni bil le iniciator, temveč tudi neposredni organizator partijskega in frontnega dela, čeprav so bili za Kebeta — ilegalca pogoji skrajno težki, posebno še zaradi čuječnosti Gestapa, je bil stalno na poti: peš, s kolesom ali vlakom. Udeleževal se je sestankov partijskih komitejev pa tudi posameznih celic, ustanavljal nove frontne odbore, vzdrževal zveze s partizani, organiziral ilegalne tehnike ter vzpostavljali zveze z vsemi področji Gorenjske. Bil je pobudnik sabotaž in tudi sam pri teh sodeloval. Bil je pravi primer partijskega aktivista — ilegalca.

V tem času ali v novembru 1941 je bil imenovan štab gorenjskih partizanskih edinic, katerega komandant je bil Stane Žagar, namesnik Jože Gregorčič in politkomisar Lojze Kebe. Vloga Lojzeta Kebeta je bila v tem, da je kot politkomisar štaba gorenjskih partizanskih enot in član Pokrajinskega komiteja skrbel za koordinirano delo štaba in Komiteja, skrbel za partijsko življenje v vojski, za pomoč terenskih političnih organizacij partizanskim edincem itd.

Kasneje, aprila 1942, ko je bil pozvan Tomo Brejc na Primorsko in je v začetku junija 1942 Mira Svetina odšla v Ljubljano iz zdravstvenih razlogov, je Lojze Kebe dobil od CK nalogo, vključiti v Pokrajinski komite nove ljudi, Gorenjce, domačine in je kasneje tudi delal na tem področju. Do sestave novega, močnejšega Pokrajinskega komiteja za Gorenjsko pa je lahko prišlo šele v začetku 1943. leta v drugačnih pogojih. Do tega časa je Lojze Kebe organiziral in obnavljal posamezne terenske organizacije in njihova vodstva, komiteje in odbore OF po raznih krajih sam ali preko posameznih partizanskih edinic, ki so bile povezane s terenom. Tako so se razširjali napotki za delo, propagandna literatura, radijske vesti itd.

Ko so bili v decembru leta 1941 ustvarjeni pogoji za splošno ljudsko vstajo na Gorenjskem in se je začelo množično odhajanje v partizane, je često zahajal v štab Cankarjevega bataljona ter se zanimal za delo partijskih organizacij v vojski, kakor tudi za ideološko utrjevanje partizanskih edinic. Udeležil se je hudih borb decembra 1941 v Poljanski dolini, kakor tudi v Dražgošah ter številnih borb pozimi in spomladi 1942. Marca 1942 se je

udeležil tudi borbe pri Ožboltu, pri Jamniku, v škofjeloških hribih, kjer se je skupaj z borci Poljanske čete prebil iz nemškega obroča. Pri tem se je izkazal kot izredno hraber borec in sposoben tudi kot vojaški voditelj. Štab gorenjskih partizanskih edinic se je namreč v glavnem opiral na Cankarjev bataljon, se tam zadrževal, vendar je njegov delokrog presegal vojaške operacije Cankarjevega bataljona in je zajemal organizacijo celotne mreže partizanskih edinic na Gorenjskem in odgovornost za vse področje, vključno področje Kamnika, do štajerske meje, Trojan in trboveljskih revirjev. Tako je na primer PK KPS v januarju 1942 zahteval, da je nemudoma treba organizirati partizansko edinico na področju Kamnika, ker je bilo politično delo močno oteženo zaradi dolge odsotnosti partizanskih edinic. Tako je Lojze Kebe po sklepu PK s pomočjo Štaba Gorenjskih partizanskih edinic organiziral iz raznih edinic skupino 12 partizanov — domačinov pod vodstvom Matija Blejca in jo poslal na kamniški teren z nalogo, da v prvih pomladnih mesecih z vključevanjem novih partizanov naraste v bataljon.

Po znameniti borbi v Dražgošah so Nemci neprestano zasledovali partizanske edince in jim zaradi skrajno ostre zime prizadevali več težkih udarcev. Po izdaji na terenu Kranja in drugod, zaradi česar je bilo aretiranih okoli 250 ljudi in od teh večina ustreljenih, tako članov Partije kot vodilnih aktivistov po vsej Gorenjski, je postala situacija na Gorenjskem še

posebno težka. Izdaja je povzročila, da je skoraj docela izumrla večina organizacij. Nekatere je okupator popolnoma uničil, druge pa delno. Z izredno vztrajnostjo in doslednostjo je začel Lojze Kebe obnavljati organizacije po vsej Gorenjski tako, da so bili poleti 1942 ponovno postavljeni Okrožni partijski komiteji in frontni odbori, pa tudi nekateri Rajonski komiteji Partije, npr. Škofjeloški; številne partijske celice na področju Kranja Medvod, Kamnika itd. so oživele ali pa so bile na novo ustanovljene, medtem ko je na Jesenicah okr. komite neprekinjeno deloval. Tako se je vzpostavila popolna mreža organizacij OF od terenskih do okrožnih odborov po vsej Gorenjski. Vse to obvezno organizacijsko delo je opravljal Kebe kot sekretar skupaj z drugimi člani Pokrajinskega komiteja izredno požrtvovalno in pogumno. V delavski obleki je prepotoval vso Gorenjsko, navadno pa se je pomešal med delavce, ki so šli na delo ali z dela in se spretno izogibal pogostim poizkusom Gestapa in njegovih agentov, da bi ga dobili v roke.

Spomladi, v začetku aprila 1942 je bila formirana I. grupa odredov, pri kateri je postal Lojze Kebe politkomisar. V tem času se je tudi neposredno udeleževal borb, ki so jih vodile enote te grupe, zlasti v času velike nemške ofenzive julija, avgusta in septembra 1942. Z Gregorčičem je bil v borbi 9. 9. 1942, ko je padlo 25 tovarišev, med njimi Jože Gregorčič sam.

Sredi oktobra 1942 je Štab I. grupe odredov taboril na Jelovici, kake pol ure nad vasjo Jamnik. Štab takrat ni imel svoje zaščite. V zgodnjih

jutranjih urah so se Nemci zaradi izdaje neopazno približali in ga obkolili ter napadli. Lojze Kebe se je v tem času nahajal nedaleč od taborišča na zaraščeni vzpetini, kjer je pisal poročilo za CK KPS. Že prvi strel nemške brzostrelke ga je ranil skozi bok v trebuh. Med napadom mu tovariši niso mogli pomagati. Težko ranjen je odklonil, da bi ga nosili, ker je grozilo, da bo Štab popolnoma obkoljen in uničen. Medtem ko so se drugi prebili skozi sovražni obroč, se je skril v bližnjo skalno votlino, ki je Nemci niso odkrili. Ko so Nemci odšli in so

se njegovi tovariši bi ga spravili zeta niso več v Jamniku, da leži v b. Oskrbovala ga na aktivistka šla tudi po z leznike. Toda priti in je d. Poklicali so š nika, ki je si med tem čase podlegel sm. Umrl je v nah 20. 10. 1942. sušilnici na J.

Prav v zadnji Kebe se vso trdnost s

Gorniku - Janezu Krušicu ob petdesetletnici

Če bi mogel zbrati za ta svečani dan vse lističe, ki jih je Janez pustil v dolgih letih svojega gorniškega udejstvovanja v močilih na vrhovih in v stenah gorskih velikanov vse od Triglava, Dolomitov, Zapadnih Alp in ledenih pogorij Kavkaza, bi jih ne mogel prešteti. Tisoči vrhov, tisoče preplezanih sten in grebenov, številni premagani ledeniki in snežne vesine v skoraj vseh gorstvih Evrope in dalje. To so rezultati bogatega in plodnega gorniškega življenja — vključenega v delo med železarno in gorami.

Janezova pot je bila izredna, ena sama pesem delu in goram, simfonija lepote in samote gorskih strmin. Gore je spoštoval in se jim postopno približeval. Ni takoj hlastal za najvišjimi cilji, temveč se je z izredno žilavostjo in zavestno zagledanostjo v gorski svet in z neprimerno ljubeznijo do gora gradil in vzpenjal vedno višje do samolastnega mojstrstva. Vedno je

hodil z dobrimi in pogumnimi, ob njih je postal še boljši in bolj smel, da je lahko posegal po res najvišjih in najsvetlejših ciljih in vrhovih. Gore so mu dajale in pokazale svoje največje lepote, on pa jim je to vračal z iskreno zvestobo in zavzetostjo.

Vsa ta dolga gorniška leta, ko obiskuje gore, je hodilo in hodi ob njem nešteto mlajših. Mnogim je pokazal prve

korake, vodil jih je in vzgajal ter uvajal v skrivnostni gorski svet, pri tem pa zahteval od vsakogar, da bi postal tako kot on sam — enostaven in do kraja predan enemu cilju: gorništvu. Kdor tega ni zmoget, kdor ni bil vztrajen in predan goram, je prejel ali slej šel svojo in drugačno pot.

Če danes ob 50-letnem jubileju gledamo njegovo prehojeno pot gornika-alpinista, ugotavljamo lahko samo to, da je živel izredno bogato in uspešno. Koliko sreče je užil samo na svojih poteh, na dostopih skozi divje alpske doline, ob šumečih gorskih potokih, po preprogah razcvetenih pobočij do samih sivih sten, kjer je s tako resnobo

razvil in klase se je stolpe samot osone de je doživl na tež sncu tvari dalje, n, n potem Janez zjoč katero likokr: okrog tovari: prijem Koliko ganih no ko sov je sonca so spc noči v na ble grmeče

tega značaja, moralno čvrstost borca — komunista ter svojo brezmejno ljubezen do Partije in svojega zaslužnega naroda.

Še zadnje popoldne je dal tovarišem iz vodstva I. grupe podrobna navodila za ureditev partizanskih edinic, za utrditev Okrožnih komitejev Jesenice in Kranj in sploh za politično delovanje.

Tovariš Kebe je bil primer požrtvovalnega, predanega in skromnega komunista, preprostega delavca, ki je še zadnje minute svojega velikega življenja posvetil borbi za narodno in socialno osvoboditev delovnega ljudstva. S svojim osebnim zgledom vzornega komunista in marljivo organizatorično dejavnostjo je pri vseh svojih tovariših vzbujal globoko spoštovanje. Zavedali so se velike nesreče, ki je zadela Partijo in narodnoosvobodilno gibanje, zlasti na Gorenjskem z izgubo tov. Lojzeta Kebe — Stefana.

Skrajna predanost Partiji in stvari delovnega ljudstva, neomahljiva borbenost ter discipliniranost, globoko zaupanje v ljudi in človečnost, osebna skromnost in dobrohotnost, to so bile njegove posebne vrline, ki so prišle do izraza v vsem njegovem delu, tudi v najtežjih trenutkih, in zaradi katerih je užival velik ugled in zaupanje ljudi, ki so ga poznali.

Pokopali so ga še isto noč v bližnjem gozdičku nad Golim brdom na Jamniku in njegov grob dobro skrili. Ko so Nemci pozneje ugotovili, da je Lojze umrl, so pretaknili ves Jamnik in okolico, da bi našli in oskrnili njegov grob. Ni se jim posrečilo, ker so Jamničani čez zakriti grob podrli še nekaj bukev, zaradi česar jim je bilo v bližino groba sploh težko priti.

Viri: Mira Svetina, Tomo Brejc, Vinko Hafner.

ci se njegovi tovariši vrnili, da bi ga spravili na varno, Lojzeta niso več našli. Na javki v Jamniku so jim povedali, da leži v bližnjem seniku. Oskrbnili ga je požrtvovalna aktivistka Milka in je odšla, tudi po zdravnico v Železnike. Toda ta si ni upala priti in je dala le zdravila. Poklicali so še nekega zdravnika, ki je sicer prišel, toda med tem časom je Lojze že podlegel smrtonosni rani. Umrl je v najhujših bolečinah 20. 4. 1942 v Petračevi sušilnici na Jamniku.

Prav v zadnjih dneh je Lojze Kebe še enkrat dokazal svojo trdnost svojega plemen-

in vzgarivnostni n pa za da bi po n — eno a predan vu. Kdor or ni bil goram, je o in dru-

tnem ju-ove pre-alpinista, samo to, ogato in je je užil h, na dop-ske do-skjih po-razcvet-nih sivih resnobo

razvil vrv in si ovesil kline in kladivo za pas. Potem pa se je vzpenjal prek sten, stolpov in previsov, mimo samotnih močitev v višave, osonečenih vrhov nasproti, da je potem tisoč in večkrat doživljal yso neizmerno srečo na težko priborjenem vrhu, v soncu ali viharjih, sam ali s tovariši. Da je zrl z vrhov v dalje, na nove vrhove in stene, novim ciljem in novim ptem nasproti. Morda samo Janez ve, kolikokrat je opre- zajoč zrl iz globine na smer, katero si je zamislil in ko-likokrat si je zadrnil vrv okrog pasu ter s stiskom rok tovarišem zagrabil za prvi prijem pri vstopu v steno. Koliko majavih stopov in tve-ganih korakov je bilo potreb-no koliko izčrpujočih previ-sov je stalo na poti do od-sonca osvetljenih vrhov. Tu so spomini na dolge ledene noči v bivakih visokih gora, na bleščeče vesine ledenikov, grmeče serake in požrešne

razpoke z vso svojo potuh-njenostjo.

Prav nič se ne pozna na vsej tej ogromni in razkošni lepoti, v rajdi vrhov in sten, da je Janezova noga stopila na njih temena. Gore so ostale enako lepe, vzvišene, polne božanskega miru in svetlobe. Le Janezu so ostala

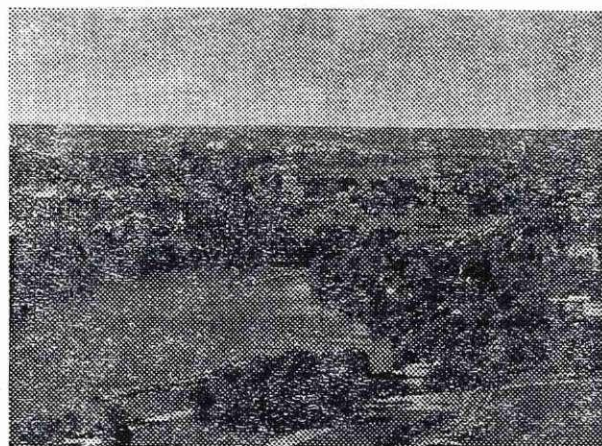
Naša poletna potovanja

Dežela polnočnega sonca

(3. nadaljevanje)

Stockholm je preprežen s prometnimi cestami in mostovi. Tu so velike stanovanjske zgradbe, vse zidane na granitu in velik, dolg granitni predor. Tu je cerkev, edina, ki ima dva stolpa. Stockholm imenujejo druge Benetke. Registriranih je 40.000 motornih čolnov. Vidimo lep, idilični otok, otok Longholmen, imenovan »dolgi otok — kanal« ali »zeleni otok — kanal«. Vozimo se na južni del Reder Roga in že pridemo do pravega mesta Stockholm.

Ogledali smo si parlament »Svendska Riksdag«. V veliki dvorani sedijo na odrejenih prostorih liberalci, tam spet socialdemokrati, na drugi strani zopet konservativci, tam spet komunisti. Sedeži so v polkrogu, a na sredi na odru sedi predsednik. Tu

Pogled na STOCKHOLM

tudi volijo predsednika. Pred seboj ima vsak napravo s tremi gumbi: rdeče, zelene in bele barve. Takoj po predlaganju kandidata pritisne član parlamenta na en gumb. Zelen gumb pomeni, da glasu »za«, rdeč gumb pomeni »proti«, bel gumb pa pomeni nevtralnost. Po pritisku na gumb izračuna elektronski računski stroj vse glasove in po eni minuti že vedo rezultate volitev. Nihče ne more goljufati, nihče se ne more premisliti, nihče ne more popravljati.

Bili smo tudi v protestantovski cerkvi, ki je zgrajena v baročnem slogu in je zelo lepa. Precej daleč ven iz mesta je razgledni stolp, ki je 155 m visok in ima najhitrejšo dvigalo na svetu. 155 m višinske razlike prevozi v 62 sekundah. To je bilo tako hitro,

komaj smo vstopili v dvigalo, pa smo že bili na vrhu. Odtod je čudovit razgled po mestu in okolici. Nato smo se potepali po mestu, sedeli in gledali mostove, nadvoze, podvoze in metro. V avtobusu gledamo ljudi mesta Stockholm. Zelo so uglašeni, mirni; nihče ne govori, nihče ne maha z rokami, kadar govori. Ljudje so videti hladni, kar ni čudno; kakršna je tu narava, takšni so pač tudi ljudje. Pravijo, da v Stockholmu ni gostiln, pa vendar smo nekajkrat videli pijance po ulicah, tako tudi v Kopenhagenu. Čuli smo tudi, da Švedi uživajo mamila in sploh, da tihotapstvo zelo cvete. Srečali smo seveda tudi beatlese in dekleta v zelo kratkih mini krilih.

29. 6. Po zajtrku smo odhiteli z avtobusom čez 850 m dolg most in prišli v Millesgarden, kjer je dom kiparja profesorja Carl Millesa. Bil je največji švedski kipar (1875—1955). Na ogromnem vrtu s terasami so veličastne arhitektonske lepe izoblikovane zgradbe, odkoder je lep razgled čez morje. Vodnjaki in bazeni so opremljeni z bogatimi zbirkami mojstrovih del in lepimi kipi in razne druge stvari so iz drugih dežel, ker je kipar mnogo potoval in zbiral umetniška del vsepovsod po svetu. Kipar je izbral kraj na vrhu hriba, kjer so granitne skale ter zračni in svetel prostor. Na portalu iz marmorja je napis: »Pusti me ustvarjati, dokler se blesti dan«. Kipar Carl Milles je bil velik umetnik. Tudi njegova žena je bila slikarka, prav tako tudi njegova sestra Ruth Millers. Millesgarden (Millesovi vrtovi) je življenjsko delo Carl Millesa, ustvaritev, ki bo vselej kot lep, živ spomenik pričala o najpomembnejšem umetniku Švedske. Carl Milles in njegova žena Olga sta posesivo zapustila švedskemu ljudstvu.

Isti dan smo odhiteli s podzemsko železnico še na ogled regalne ladje »Wasa«, ki se je na svoji prvi vožnji pred 333 leti s 300 mož posadke potopila. Spomladi leta 1961 so jo dvignili iz morja. Dolgo časa je stala na začasnem prostoru. Danes pa stoji v posebno za njo zgrajenem muzeju. V tem muzeju vsak dan vrtijo tudi film o tej potopljeni ladji. Bilo je zanimivo videti, kako s posebnimi napravami polivajo ladjo z neko tekočino, da jo tako ohranijo.

Popoldne po kosilu ob 4.55 smo odšli proti Narviku. Na postaji »Gavle« — med potjo do Narvika — smo na postaji zagledali policijski avto in nekaj policajev. Takoj smo se zavedali, da se je najbrž nekaj zgodilo. Toda iz našega vlaka so vlekli le pijanega moškega in ga z avtomobilom odpeljali. Vprašali smo, kaj bodo z njim napravili. Rekli so, da ga na policiji lepo okopljejo, mu dajo sveže perilo, nakar gre spat. Drugo jutro, ko se zbudi, pa mora plačati račun za vse stroške, kar jih je napravil policiji.

(nadaljevanje)

pust za dopustom hodil v gore.

Prav vsi mi gorniki, pa menda tudi vsi železarji Jesenic želimo dragemu Janezu ob 50-letnem jubileju vse najboljše in najlepše: To pa bi najbrže pomenilo zanj, da bi se in še doživljal srečo na vrhovih gora. Prav njemu naj veljata dva znana citata slavnih alpinistov:

»Na goro grem — ker pač gora obstoji!«

»Kjer je volja — tam je tudi pot!«

Janez, sprejmi ob jubileju naše najlepše čestitke in zahvalo za vse tvoje gorniško delo, ki si ga opravil s toliko ljubezni in predanosti. Želimo Ti še mnogo vrhov in mnogo prehojenih poti!

Maks Dimnik
Željam gornikov se pridru-
žuje tudi naše uredništvo. Jubilantu, kot alpinistu in našemu sodelavcu želimo še mnogo sončnih dni v naših gorah.

doživetja in spomini.

Spominjam se naših skupnih poti. Mnogo let je že minilo. Zaganjali smo se v strmine, katerim smo bili komaj dorasli. Od nedelje do nedelje smo kovali načrte in izbirali vse bolj zahtevne in težje naloge. Pa so bila ta naša pota prav nekaj posebnega. Vsi zasopli smo se zbrali na ozki polički nad prepadno steno ali smo posedli na zračni stolpič, Janez pa je vzel orglice iz oprtnika in pričel igrati pesem za pesmijo, da je odmevalo od bližnjih sten. Celo zapeti in zavriskali smo, potem pa smo nadaljevali proti vrhu.

Prav gotovo je bil in je še naš dragi jubilar eden od najbolj zavestno zavzetih in sposobnih gornikov z vsestranskim delovanjem v vseh različnih planinsko-alpinističnih dejavnostih v naši ožji domovini. Skrajno preudarno in natančno se je loteval vseh tveganih potov v gore. Vedno

se je zanašal le na lastne sile in nikoli jih mu ni zmanjkalo. Mnogo znanja in pridobljenih sposobnosti je združil s premišljenim tveganjem, zato mu tudi alpinistična sreča ni pokazala hrbta. Pri tolikih gornških dejanjih in uspehih je to morda eden od največjih uspehov.

Janez je opravil poleg čiste-ge udejstvovanja v gorah še mnogo drugega dela, najožje povezanega s tem. Gradil in sodeloval je pri gradnji zave-tišč in bivačkov v naših gorah, vzgajal je mlade alpiniste in planince, pisal članke, zbiral gradivo za novi »Alpinizem«, sodeloval pri neštetih delov-nih akcijah, vodil in se ude-leževal mnogo odprav naših najboljših v gore Alp in Kavkaza. Povsod je s svojo resnostjo do naloge dosegal odlične uspehe, za katere mu ob jubileju prav posebno čestitamo. Ob vsem tem delu pa je nedeljo za nedeljo, do-

Kako bo z gradnjo šole v Kranjski gori?

Družbena skupnost jeseniške občine je v zadnjih nekaj letih posvečala tudi šolstvu precej pozornosti, saj je bilo v času od 1958. do 1967. leta investirano v šolske objekte nad 600 milijonov starih dinarjev. Razen tega je bilo od 1964 do 1966. leta vloženih nad 65 milijonov v gradnjo stanovanj za prosvetne delavce, medtem ko je bilo za štipendiranje kadrov prosvetne stroke porabljenih od 1960. do 1967. leta nad 55 milijonov starih dinarjev.

Najpomembnejše investicije v šolske prostore so bile doslej vložene v gradnjo dvojne osnovne šole na Jesenicah, v kateri imata prostore osnovni šoli »Tone Čufar« in Prežihov Voranc. Vsaka izmed teh šol ima približno 1000 učencev. Zgrajena je bila tudi nova osnovna šola v Mojstrani, na Koroški Beli pa je Železarna z adaptacijo nekdanje stare šole usposobila sedem sodobnih učilnic s tremi kabinetmi. Razen tega je bila v okviru omenjenih investicijskih sredstev izvedena še adaptacija in oprema stavbe za posebno osnovno šolo na Jesenicah, v katero je vključenih 120 učencev, ki so potrebni specialnega pouka. Prav tako je bila financirana tudi nabava in ureditev laboratorijev, oziroma učilnice za pouk fizike v jeseniški gimnaziji, da si je na ta način pridobila gimnazija predpisane pogoje za nadaljnji obstoj.

Poleg omenjenih gradenj in adaptacij je bilo vloženih razmeroma veliko denarnih sredstev tudi za ureditev in delo gostinske šole in šole za zdravstvene delavce, čeprav obe ustanovi delujeta v skromnih prostorskih pogojih. Prav tako so bila vložena precejšnja sredstva za izpopolnitev in izboljšanje pogojev v Železarskem izobraževalnem centru, kjer je največ financirala Železarna in sam Železarski izobraževalni center.

Ceprav je bilo doslej v naši občini vloženo v izgradnjo in opremo šol razmeroma veliko denarnih sredstev, se z obstoječim stanjem in razmerami ne moremo povsod zadovoljiti. Od 3.315 osnovnošolskih otrok, kolikor jih je v občini, jih kar 3.140 hodi v šolo v dveh izmenah, tako da je dopoldan v šoli 1.807

učencev, popoldan pa še vedno 1.333 učencev. Razen tega pa v šoli Tone Čufar na Jesenicah še 61 učencev obiskuje šolo v tretji izmeni. Od vseh šestih osnovnih šol v občini, pa ima najbolj neugodne pogoje osnovna šola v Kranjski gori, saj je kar 115 učencev vključenih v tretjo izmeno.

Gradnja osnovne šole v Kranjski gori je postavljena v prvi plan, ki ga je sprejela občinska skupščina. Razlogi za tako odločitev so več kot očitni, potreba po gradnji nove šole pa vsestransko dokazana in utemeljena.

Osnovna šola v Kranjski gori šteje skupaj 300 učencev, od katerih 240 obiskuje pouk v Kranjski gori, 32 v Ratečah, v Gozd Martuljku pa 28.

Šola v Kranjski gori je bila zgrajena v letu 1859 in je bila s svojimi tremi učilnicami namenjena za kakih 90 do 100 otrok. Z adaptacijo, ki je bila izvedena v letu 1954, je šola dobila še dve učilnici, tako da ima sedaj vsega pet klasičnih učilnic, s skupno površino 253 m². V teh učilnicah se mora torej izvršiti dnevno 240 učencev, pri razrednem in predmetnem pouku, saj nima šola nobenih prostorov za kabinete oziroma za predmetni pouk. Šola je tudi brez telovadnice in brez ustreznih hodnikov, kjer bi se lahko učenci med odmorom zadrževali. Tudi sanitarni prostori ne ustrezajo higienskimi potrebam. Šola je torej v gradbeno tehničnem pogledu absolutno premajhna, zato pa tudi v pedagoškem in higienskem pogledu neprimerna.

Načrti za gradnjo nove šole so izdelani, predvidena pa je tudi širša lokacija, na kateri bo stala šola. Po še ne dokončno potrjenih načrtih bo imela šola deset učilnic za razredni pouk in učilnico za pouk fizike in kemije ter eno učilnico za tehnični pouk. Razen tega bo imela šola še potrebne kabinete, knjižnico, šolsko kuhinjo, zbornico in ustrezne pisarniške prostore, kakor tudi dve veliki avli, sodobno centralno kurjavo in ustrezne sanitarije.

Vsaka učilnica za razredni pouk obsega 65,69 m², tako da znaša skupna površina za deset učilnic 656,90 m² neto površine. Skupna neto površina z vsemi učilnicami, kabinetmi,

avliami in hodniki ter stranskimi prostori znaša 3.069,63 kvadr. metrov, pri čemer telovadnica ni upoštevana. Pri šoli je predvidena telovadnica s površino 520 m². Običajno merijo osnovnošolske telovadnice nekaj nad 300 m². Za Kranjsko goro pa je predvidena večja telovadnica predvsem zato, da bi lahko služila tudi za širše potrebe; v njej bi lahko našli prostor za trening najrazličnejši klubov in vsi tisti športniki, ki prihajajo v Kranjsko goro zaradi ugodnih zimsko športnih razmer. Večja telovadnica bi torej lahko izredno veliko prispevala tudi samemu turizmu, hkrati pa bi bila lahko tudi ena izmed osnov za samostojne vire dohodkov, ki bi jih za najemnino dobila šola.

Kljub temu, da še niso v celoti urejena različna vprašanja glede gradbene dokumentacije in da še niso urejena lastninska vprašanja za zemljišče, kjer bo šola, bi bilo z gradnjo objekta možno kmalu začeti, saj so ta vprašanja še najlažje rešljiva. Večji problem predstavlja pri tej investiciji denar.

Predračunska vrednost šolskega objekta znaša z gradbenimi stroški in opremo 476 milijonov starih dinarjev. Teh sredstev pa nosilci investicije nimajo zagotovljenih, razen tistih sredstev, ki so jih doslej nekatere delovne organizacije v ta namen že prispevale. Občinska skupščina je že v juliju letos obravnavala to vprašanje in sprejela priporočilo delovnim organizacijam v občini, da sodelujejo pri gradnji učnih prostorov, s tem, da v treh letih prispevajo letno po osemdeset novih dinarjev na zaposlenega. Za to obliko zbiranja sredstev se je občinska skupščina odločila zaradi tega, ker je za delovne kolektive in za proizvajalce same najlažje sprejemljiva, saj bi bila vsaka druga oblika zbiranja sredstev bolj boleča in bi globlje prizadela delovne organizacije in posameznike. Prav tako pa bi nas prizadelo, če bi v sedanjem času ne ukrenili ničesar, saj bi morali kasneje reševati več problemov naenkrat.

Predstavniki skupščine občine Jesenice, organov za šolstvo in vodstev družbenopolitičnih organizacij so obiskali delovne organizacije in se dogovarjali za izvedbo akcije zbiranja sredstev. Ustrezne pogodbe so bile poslane 133 delovnim organizacijam s področja gospodarstva in negospodarstva. Do konca novembra t.l. je vrnilo podpisane pogodbe 73 delovnih organizacij, od katerih se je 56 zavezalo prispevati po osemdeset novih dinarjev za vsa tri leta, 6 za dve leti in 11 za eno leto.

V kolikor bi vse delovne organizacije prispevale po osemdeset novih dinarjev na zaposlenega, bi zbrali 954.920 N din letno. Letoš pa so do

konca novembra delovne organizacije nakazale 148.293,39 N din, vendar pa pričakujemo, da bo do konca leta realizacija teh prispevkov znatno večja.

V kolikor bodo delovne organizacije redno prispevale omenjena sredstva, bi lahko v letu 1968 pričeli z gradnjo šole v Kranjski gori, s tem, da se najdejo še drugi viri financiranja.

Med te vire je treba vsekar štet tudi sredstva, ki jih bo verjetno namensko odobrila oziroma določila temelj-

na izobraževalna skupnost Jesenice, eventualna posojila pri banki oziroma pri drugih skladih in ne nazadnje še prispevek samih prebivalcev kraja. Na tak način bi lahko zgradili šolo v treh letih in tako rešili enega izmed perečih problemov s področja šolstva v naši občini. Naloga ni lahka, najlažje pa jo bomo rešili, če se je bomo lotili takoj. Vsako odlašanje nas bo pripeljalo do tega, da bomo hkrati reševali več takih ali še težjih nalog.

Pavel Dolar

V slovo Lipovščkovi mami

li v stanovanje ter moža in tri sinove odpeljali v zloglasne Begunje. Njo in mlajšega sina pa v šentvitske zapore.

Za vse Lipovščkove, posebno pa za mamo, je v tistih dneh prišlo najhujše. Njena starejša dva sinova Franjo in Lojze sta dne 27. 7. 1942 na Belem polju pri Hrušici omahnila kot talca pod streli gestapovskih krvolokov s ostalimi sovaščani v prerano smrt.

Koliko trpljenja in te-gob se je nabralo takrat tej ženi v njenem srcu, danes človek težko razume ali je možno, da je ta telesno šibka in izmučena žena vse to prenesla?

Njena družina je bila razbita. Sinova ustreljena hčerka Danica je pobegnila v Ljubljano, vendar so jo Italijani aretirali in odpeljali v italijansko taborišče. Lipovščkova mama z ostalo njeno družino pa so izselili v taborišče Starnberg v Zahodno Nemčijo. Leta 1943 ji je umrl še mož v taborišču.

Malo pred koncem vojne ji je uspelo pobegniti iz taborišča z dvema sinovoma domov. To zmoro žena samo s trdno voljo in vero v zmago.

Ko se je vrnila v domovino, ni imela ne stanovanja in ne imetja. Morala je začeti znova, da si je zopet ustvarila dom. Po osvoboditvi se je po svojih močeh aktivno udeleževala v vseh množičnih organizacijah.

Za svoje trpljenje in delo je bila odlikovana z medaljo zasluge za narod. Tako drug za drugim odhajajo od nas vsi ti skromni in tihi ljudje kot so bili vedno tudi v življenju.

Lipovščkova mama sedaj počiva v zemlji, ki je toliko trpela za njo in jo ljubila.

Andrej Zalokar

Pred nekaj dnevi je prenehalo biti srce eni izmed naših žena in mater, ki so s trpljenjem in solzami, toda z dvignjeno glavo šle skozi pekel druge svetovne vojne. Ena izmed teh je bila tudi Lipovščkova mama.

Pred 76. leti se je rodila v gorski vasi, Kal nad Kanalom. Mlada leta je preživela v Gorici. Zaposlena je bila v tekstilni tovarni kot delavka. S prihranki je pomagala družini, kjer je bilo več nepreskrbljenih bratov in sester. V Gorici se je spoznala s svojim možem. Ko se je začela prva svetovna vojna, sta z možem zbežala iz Gorice ter se nastanila na Hrušici, kjer sta si ustvarila svoj dom. Rodilo se jima je šest otrok. Mož je bil zaposlen pri železnici. Njegov zaslužek ni zadostoval za številno družino. Poleg obilnega dela v družini se je ukvarjala še s prodajo mleka, da se je lažje prebijala v življenju, da so njeni otroci imeli kruh.

Ko je nemški okupator vdrl v naše kraje, je Lipovščkova družina vedela kje je mesto poštenega Slovenca. Že takoj leta 1941 so začeli sodelovati z NOB. Toda kakor mnogo drugih poštenih rodoljubov je okupator preganjal tudi Lipovščkove.

Leta 1942 so Nemci vdr-

Pogostili so stare družinske vojaške invalide

V ponedeljek, 27. novembra so se v domu upoko-jencev na Jesenicah zbrali invalidi s terena Sava in Podmežaklja. Majhno slovesnost sta pripravila oba krajevna odbora ZVVI skupaj z namenom, da bi obdarili in pogostili nad 80 let stare invalide. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik obč. odbora ZZB NOV, tajnik DU ter predsednik komisije ZVVI.

Gostje je pozdravil predsednik krajevnega odbora ZVVI Podmežaklja, tovariš Mirko Kalan, nato pa še predsednik ZZB France Konobelj-Slovenko in tovariš Toman, tajnik Društva upoko-jencev Jesenic. Jubilantom je čestital predsednik komisije ZVVI Janez Rozman, nato pa so jim izročili nagrade.

6. skupna seja zborov SOb Jesenice

Zdravstvo v središču razprav

(nadalj. s 1. str.)

pravici samostojnega odločanja. Vendar je bilo poudarjeno, da je zdravstvena dejavnost posebnega družbenega pomena, da zdravstvena služba mora biti ter da je zato interes družbe po boljši organizaciji in večji učinkovitosti. Ob razmišljanju, kaj bo reorganizacija prinesla boljšega v ekonomskem smislu, je bilo rečeno, da tega ne bomo dosegli, vse dokler ne bomo uskladjali potreb zdravstvenih služb z našim nacionalnim dohodkom ter da bo nujno potrebno urediti nekatere odnose med plačevalci, socialnim zavarovanjem, koristniki in zdravstvenimi zavodi.

Po živahni razpravi so se odborniki strinjali s predlogom strokovnega sveta zdravstvenega centra Kranj,

— da se ustanovi za občini Jesenice in Radovljica en zdravstveni dom s sedežem na Jesenicah,

— da se obratne ambulate vključijo v zdravstveni dom kot posebne službe medicine dela,

— da se reševalne postaje vključijo kot posebna služba prve pomoči pri zdravstvenem domu,

— da je na področju zdravstvenega doma lahko le ena lekarna,

— da depoje zdravil od zdravstvenih domov prevzame lekarniška služba,

— da bo združevanje potekalo na osnovi spojitve.

Na seji so potrdili tudi predlog o imenovanju 13-članskega iniciativnega odbora, sestavljenega iz zdravstvenih delavcev, predstavnikov družbeno-političnih organizacij in drugih strokovnjakov obeh občin, ki bo pripravil vse potrebno za uresničitev zahtev novega zakona o organizaciji zdravstvenih služb. Odborniki pa so potrdili tudi predlog, da se za vseh pet gorenjskih občin ustanovi skupen regionalni zdravstveni center s sedežem v Kranju.

Poleg tega so na seji obeh zborov skupščine občine Jesenice sklenili sprejeti odlok o občinskem prometnem davku, s tem da se ta ne plačuje tudi za nudenje uslug čiščenja oblek in pranja perila. Tako oprostitev že imajo v vseh ostalih občinah, obrtnemu podjetju Komunalni servis pa je tako omogočeno konkurenčno nastopanje tudi izven naše občine. Izglasovali so tudi ukinitve samostojnega zavoda za prosvetno pedagoško službo Jesenice ter, da se glede na večje število strokovnega kadra in pa smotnejše delo ta pripoji k enakemu zavodu v Kranju. Dopolnili so odlok o obvezni deratizaciji, to je zastrupljanja podgan in miši na Jesenicah, s tem velja ta tudi za ostala strnjena naselja v občini:

Mojstrano, Kranjsko goro, Rateče in Zirovnico. Ukinili so sklad za šolstvo občine, ker je to delo s 1. julijem letos prevzela temeljna izobraževalna skupnost. Strinjali pa so se tudi s predlogom za zvišanje cen nekaterih komunalnih uslug, to je uslug za vzdrževanje cest in kanalizacije ter pogrebne službe, pri čemer pa so pri primerjanju s cenami drugod te še vedno nižje.

V dodatni točki dnevnega reda seje pa so prebrali tudi dvoje pisem. V prvem skupščina občine Jesenice priporoča cestnemu skladu SRS in Izvršnemu svetu SRS, da naj bi v prihodnjem letu uredili

del ceste I. reda med Zirovnico in Mostami. Ta del ceste resnično več ne ustreza sodobnemu prometu, je ovira za povečan promet v času turistične sezone, na cesti pa so pogostni tudi zastoji. Z drugim pismom pa zahtevajo od turističnega podjetja KOMPAS odgovor, kdaj bodo začeli z gradnjo hotela v Kranjski gori in kdaj naj bi bil hotel dograjen. Odgovor je skupščini občine Jesenice potreben zaradi sestave družbenega plana za leto 1968 in programa turističnega razvoja Kranjske gore v zvezi s predvideno gradnjo žičnice na Vršič in Mojstrovko.

L. T.

O malih šolah

Znano je, kako pomembna je otrokova predšolska doba za oblikovanje človekove osebnosti. Zato je potrebno, da izkoristimo vse možnosti, ki nam jih nudi obdobje pred otrokovim vstopom v šolo, da postavimo trdne temelje njegovemu nadaljnjemu razvoju.

Pri nas se še pretežna večina predšolskih otrok vzgaja samo v družini in le majhen odstotek otrok je vključenih v načrtno skupinsko vzgojo v vzgojno varstvenih zavodih.

Ustrezni pripravi otrok na šolo pripisujejo v svetu, v zadnjih letih pa tudi pri nas, vse večji pomen. Stevilne raziskave so pokazale, da so otrokove možnosti v tem času mnogo večje, kakor so to nekoč mislili. Otrokov živčni sistem je v tem obdobju izredno plastičen. Treba je le pravočasno sprožiti otrokovo aktivnost in jo pravilno usmerjati. Kar v tem obdobju zamudimo, ne moremo pozneje enakovredno nadomestiti. Seveda ne gre za to, da bi predšolskega otroka učili brati in pisati z namenom, da bo v šoli bolj uspešen. Gre za mnogo bolj pomembne stvari. S sistematično predšolsko vzgojo na ustrezen način sprožimo in usmerjamo otrokovo aktivnost in razvijamo tiste sposobnosti, spretnosti in delovne navade, ki imajo pri šolskem delu odločilen pomen.

Ponekod v Sloveniji so zadnji dve leti ustanovili v ta namen posebne predšolske oddelke pri vzgojno varstvenih zavodih in pri osnovnih šolah, v katere vključujejo v zadnjem predšolskem letu vse tiste otroke, ki niso bili deležni sistematične vzgoje v otroških vrtcih. Tudi v jeseniški občini predvidevamo v letošnjem šolskem letu za-jeti v tako imenovane »male šole« vse otroke, ki bodo jeseni 1968. l. prvič prestopili

šolski prag. Male šole bodo sprejele otroke marca ali aprila in bodo trajale do konca junija. Prav zaradi tega so vse osnovne šole informativno vpisovale šolske novice že v mesecu novembru, da bi tako lahko pravočasno pripravili ustrezne prostore, proračun izdatkov ter program vzgojnega dela.

Prvo srečanje s šolo je za otroka svečano in razburljivo. Takih dogodkov v človekovem življenju ni mnogo. V šoli bo otrok preživel velik in najlepši del svoje mladosti. Tu bo spoznal prve življenjske radosti, a se srečal tudi s prvimi težavami. Zato je velikega pomena, da otrok že prve ure šole vzljubi, da jo sprejme s srcem in razumom in da se naravno vključi v nov svet, ki se v mnogočem razlikuje od njegovega včerajšnjega. Sedemletni otrok je vse do vstopa v šolo živel svojevrstno življenje, ki pa se z vstopom v šolo v marsičem spremeni. Igranje polagoma nadomesti jo učne obveznosti, ki v začetku še niso velike, saj se otrok le počasi navaja na šolo. Za to otrokovo življenjsko prelomnico pa so potrebne določene priprave. Res je, da se otrok posredno pripravlja na šolo v vsej predšolski dobi, neposredno pred vstopom v šolo pa je smiselno, če na otroka intenzivneje vplivamo prevsem glede tistih zahtev, ki jih zahteva pouk v šoli.

In kako se bodo pripravljali otroci v mali šoli?

V igri in skupinskem delu bodo uredili in utrdili že pridobljena spoznanja, jih poglobili in dopolnili. To so spoznanja o šoli, o odnosu v prostoru in na ploskvi, o velikosti in stopnjevanju velikosti, o oblikah in množicah.

Mala šola razvija tudi otrokove umske sposobnosti. Pospešuje njihovo ustno izražanje: bogati njihov besedni

Ob slikarski razstavi Dolika

Prešlo je že v tradicijo, da jeseniški slikarji — amaterji proslavijo praznik republike z razstavo del svojih članov. Tudi letos se tej tradiciji niso izneverili. V mali dvorani Delavskega doma so razstavili 40 del 16 avtorjev, članov DOLIK-a.

Pločnost likovnikov, katerih dela lahko vidimo na razstavi, je bila kaj raznolika. Sedem avtorjev je razstavilo samo po eno delo, štirje po dve, ostalih pet pa od štiri do šest. Že to dejstvo daje razstavi svojstven pečat in vzbuja upravičen vtis, da je žirija pri izbiri imela pri posameznih avtorjih različne kriterije.

Takšen vtis potrjuje tudi pregled razstavljenih del, ki so glede na svojo kvaliteto precej pestra. Tako lahko vidimo poleg odličnih eksponatov tudi takšne, ki na raz-

stavo komaj ali pa sploh ne spadajo.

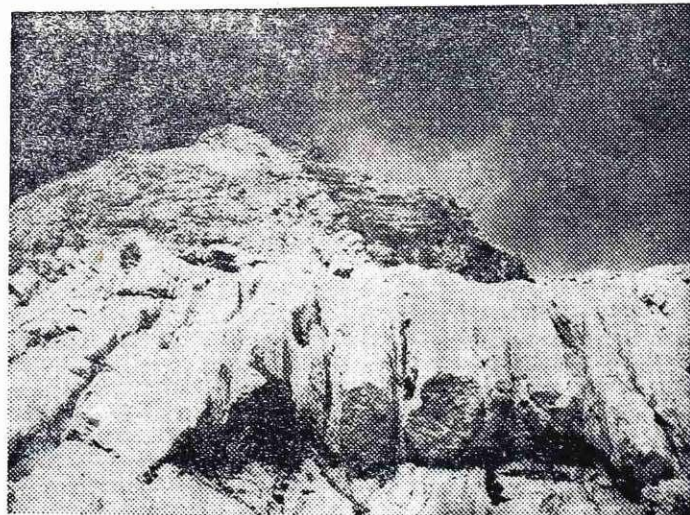
Ob tej pestrosti se odpira vprašanje, ki ga je načel že tajnik DOLIK-a Jože Čebulj s svojim prispevkom v katalogu. Tam namreč pravi, da je žirija imela strožji kriterij pri starejših članih in znatno milejšega pri mlajših. Pri tem sicer ugotavlja, da je bilo stališče žirije pravilno, vendar je le vprašanje, če je to v vsakem slučaju opravičljivo.

Člani DOLIK-a razstavljajo kolektivno običajno trikrat na leto. Mislim, da bi bilo prav, če bi ob tem razmislili, kako bi najlažje rešili vprašanje kvalitete razstavljenih del in kriterije žirije. Ena izmed razstav naj bi bila pregledna in kot takšna tudi označena v katalogu. Na tej razstavi bi z vsaj enim delom sodelovali vsi aktivni člani. To naj bi bil pregled aktivnega članstva, istočasno pa bi obiskovalci razstave videli, na kakšni stopnji so posamezni člani s svojim ustvarjanjem. Ostali dve razstavi pa naj bi bili kvalitetni in žirija bi imela pri izboru eno samo merilo: kvaliteto. Na teh razstavah bi sodelovali s poljubnim številom del samo tisti člani DOLIK-a, ki bi glede na vrednost svojih ustvaritev to tudi zaslužili. In tudi dejstvo, da je razstava kvalitetna, bi moralo biti nakazano v katalogu.

Na tako opredeljenih razstavah bi obiskovalci vedeli, pri čem so, oziroma kaj gledajo. Ali res kvalitetne in najboljše dosežke članov DOLIK-a ali pa pregledno razstavo, katere namen je prikazati, do kakšne ustvarjalne stopnje so posamezni člani sekcije že prišli.

Sedanja razstava ima najbrž bolj pregleden namen. To ni nič slabega, če obiskovalec ve, kaj ima pred seboj. Vsekakor je pri tem najbolj razveseljivo dejstvo, da so se predstavili s svojimi deli tudi nekateri mladi oziroma mlajši člani DOLIK-a. Ti bodo postopno, če bodo pridno delali, lahko nadaljevali z likovno tradicijo, ki jo goji DOLIK na Jesenicah že 21 let.

K.

Veliki Ozebnik z Jalovcem v ozadju

Razgovor z imetnikom Bloudkove plakete

Pretekli teden so v Ljubljani podelili najvišje priznanje SR Slovenije za dosežke na telesno-kulturnem področju. Letos je priznanje Bloudkovo plaketo prejelo 28 športnikov in športnih delavcev, med katerimi je tudi naš sodelavec ter dolgoletni predsednik občinske zveze za telesno kulturo na Jesenicah tov. BERTI BRUN. Nagradjenca z Bloudkovo plaketo smo obiskali ter mu zastavili nekaj vprašanj kot predsedniku najvišjega športnega foruma na Jesenicah.

»Kaj se obeta jeseniškemu športu v prihodnje glede množičnosti in denarnih sredstev?«

»V pogledu razvoja telesne kulture v občini smo načrtali jasnejše smernice glede širjenja množičnosti in tekmovalnega športa. Če odgovor nekoliko razširim, bi bil jasnejši takole. V zadnjem času smo storili nekaj več glede množičnosti kot v preteklih letih. Z možnostmi, ki jih imamo, pa še nismo zadovoljni. Mirno lahko trdim, da finančna sredstva niso osnovni problem za razvoj telesne kulture v občini, zlasti ne, če smo pripravljeni in odločni, da organiziramo več tekmovanj po liga sistemu med šolskimi športnimi društvi. Večji poudarek pa bomo dali množičnim nastopom, kakor so krosi, dan mladosti itd. V pogledu dviga tekmovalnega oziroma vrhunškega športa, ki je zaradi finančnega problema v težjem položaju in terja iz dneva v dan več, pa mislim, da se je treba dokončno odločiti v širšem smislu glede na politiko financiranja. Financiranje tekmovalnega športa, zlasti vrhunškega, predlagam da se prenese na gospodarske organizacije v občini. Denar iz občinskega sklada pa naj ostane za množičnost. Telesna kultura v občini zavzema vidno družbeno dejavnost zato sem prepričan, da naj o razvoju povedo stališča odločilni faktorji občine in določijo, kakšna naj bo vloga v prihodnje.«

»Kakšni so izgledi za pokritje kulturno-športnega objekta pod Mežakljo?«

»Izgledi ne bodo nič boljši, če ga imenujemo tako ali tako. Pri sedanji finančni situaciji gospodarskih organizacij v občini si ne moremo

obetati mnogo. Toda kljub temu so želje po objektu velike. Za pokritje objekta kažejo zanimanje najvišji občinski organi, da bi bil ta problem čim preje rešen, ker le tako lahko računamo na napredek telesne kulture. Prepričan sem, da se bo to zgodilo v doglednem času ob pomoči vseh faktorjev.«

»Kljub temu, da ste napreden športni delavec, večkrat izražate razna nasprotja. Kaj vas vodi do opozicije?«

»Bolje rečeno oportunist! Rad povem vse iskreno. Vedno govorim ne kot predsednik občinske zveze. V občini imamo več velikih prireditev kot so FIS v Kranjski gori, Planica, itd. Do vseh teh ne morem imeti različnih kriterijev, ker sem pač predsednik občinske zveze. Naša občina in železnica veliko prispevata za tekmovanje, v mislih pa imam predvsem dopuste. Sklad občinske zveze je preskromen. Skratka, zopet denar, denar...«

»Kaj svetujete mladim, da bi lahko prejeli tako visoko priznanje kot ste ga vi?«

»Zgledujejo naj se po liku kot je bil pokojni Stanko

BERTI BRUN

Pevci iz Trbovelj so se predstavili

Ob letošnjem dnevu republike so v Trbovljah praznovali 15-letnico ustanovitve DPD Svoboda Trbovlje II. Za to priliko je njihov mešani pevski zbor pripravil jubilejni koncert. S programom, ki je obsegal 16 pesmi so se predstavili najprej v Trbovljah, minulo soboto pa tudi na Javorniku. Zbor zelo uspešno vodi prof. Stane Ponikvar in je pod njegovim vodstvom dosegel že lepe uspehe.

Nastop trboveljskih pevcev so poslušalci v dverani osn. šole na Koroški Beli navdušeno pozdravili. Kljub temu, da so bile pesmi izredno zahtevne, so morali na zahtevo občinstva dve pesmi tudi ponavljati.

S sobotnim koncertom so se vezi med obema Svoboda-

ma in še posebej pevci iz Trbovelj in Javornika še bolj okrepile. Tudi razgovor s predstavniki trboveljske Svobode in pevci po koncertu je bil zelo zanimiv. Povedali so nam, da so v minulem obdobju posvetili vso pozornost mladim ljudem, ki imajo veselje do petja. Njihov pevski zbor, ki šteje prek 50 članov, je sestavljen v glavnem iz mladih pevcev. Zanim-

manje za zborovsko petje med trboveljsko mladino je izredno veliko, zato v Trbovljah nimajo glede perspektive pevskih zborov tolikšnih problemov in skrbi kot pri nas na Jesenicah.

Jubilejni program, ki so ga naštevali v počastitev 15-letnice ustanovitve društva, bodo v bližnji prihodnosti izvajali še v Trstu in drugih večjih krajih v Sloveniji.

—or

Bliža se novo leto

Prejšnji petek so se zbrali v sejni sobi skupščine občine Jesenice zastopniki trgovskih in gostinskih podjetij ter krajevnih skupnosti in se pogovarjali o tem, kako naj bi okrasili Jesenice za novoletne praznike. Sestanek oziroma razgovor je vodil načelnik oddelka za gospodarstvo tov. Frančeškin.

Uvodoma je bilo poudarjeno, da smo v minulih letih posvečali okrasitvi Jesenic premajhno pozornost in so Jesenice ob novoletnih praznikih izgledale žalostno. Udeleženci razgovora so se zavzemali za enoten načrt, po katerem naj bi okrasili posamezne objekte in mesto kot celoto. Predstavniki podjetij, ki so sodelovali v razpravi, so bili enotni v tem, da so podjetja pripravljena prispevati delež, le prej morajo biti seznanjena, kaj vse predvideva načrt, ki naj bi ga pripravila posebna skupina ljudi na pobudo Turističnega dru-

štva in še drugih zainteresiranih organizacij.

Posebno pozornost bo treba posvetiti tudi obmejnemu prehodom v Podkorenu in Ratečah, ker pričakujemo veliko gostov iz drugih držav. To velja tudi za našo železniško postajo, saj vemo, da se bo pred prazniki pripeljal veliko naših ljudi, ki sicer živijo v inozemstvu, po praznikih pa se bodo spet vračali na svoje domove.

Ze sedaj je treba misliti na okrasitev Kranjske gore kot enega največjih zimsko-športnih centrov. To pomeni, da bo dela pred prazniki dovolj, opravljeno pa mora biti načrtno in boljše kot prejšnja leta. Predstavniki trgovskih podjetij so še povedali, da bodo tudi letos uvedeni običajni novoletni popusti, občinska zveza DPM pa pripravlja novoletno praznovanje za naše najmlajše v samem mestu in v vseh večjih krajih naše občine. — or

Gostovanje ansambla narodnih plesov in pesmi v Ferendorfu

V ponedeljek, 4. 12. so se člani ansambla narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda Tone Čufar odzvali vabilu predstavnikov sindikata mesta Beljak iz Avstrije in izvedli svoj celovečerni program plesov in pesmi Jugoslavije. Program je bil namenjen delavcem tovarne heraklita v Ferendorfu. Prijazen kraj, ki so ga obiskali, ima 1400 prebivalcev; tovarna, katere gostje so bili, pa zaposluje približno 700 ljudi. V okviru sindikata te tovarne deluje 40-članska godba na pihala, 30-članski pevski zbor, imajo pa tudi lastno folklorno skupino. Prebivalce tega kraja štejejo med dokaj zahtevno publiko, saj pri njih redno gostuje celovška operna hiša in drugi sorodni kulturni ansamblji.

Po vsem tem sodeč, naloga ansambla ni bila lahka, vendar so gledalce, ki so v celoti zasedli 450 sedežno dvorano, hitro ogreli. Med res kvalitetno in temperamentno izvedenim programom gledalci niso skoparili z aplavzom, ki se je po zadnjem plesu, to je že tradicionalnem gorenjskem venčku, še povečal. Aplavz in pa številna povabila za ponovni obisk ansambla sta dosti zgovorno pokazala, da smo res dobrodošli in cenjeni gostje v sosednji Avstriji.

V.

Izzrebali smo nagrajence nagradne križanke

V sredo je posebna komisija, ki so jo sestavljali: predsednik Tone Svetlin, oddelek za obračun materiala in člani: Alice Žvegelj, pravna služba; Sonja Prevc, SEP in Silva Saksida, knjigovodstvo HVŽ, izzrebala nagrajence nagradne križanke, ki smo jo objavili v 47-48. številki Železarja. Prejeli smo 400 rešitev, komisija pa je morala izveči 14 rešitev, da je dobila 10 pravih.

50 N din prejme: inž. MIROSLAV NOČ, strojno vzdrževanje,

40 N din prejmeta: LIZA BEGUŠ, tehnološka priprava dela in IVICA MARKELJ, faktorni oddelek,

30 N din prejmejo: HELENA GRZETIČ, SEO, JOŽE FRECE, GEŽ in BOŽENA PINTAR, plavž,

20 N din prejmejo: ANTON KOREN, kadroviski sektor, MARJAN ULČAR, strojno vzdrževanje, NIKO SOK, OTK in PAVLA TRILAR, upokojenka.

Vsem reševalcem se zahvalujemo za sodelovanje, nagrajence pa vabimo, da dvignejo nagrade osebno od ponedeljka, 11. decembra dalje na uradništvo ŽELEZARJA.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Vod.: NG, OŽ, ŠU, Porgy and Bess, očnica, ovarij, odlok, lestev dada, DU, EE, okan, Aka, psiha, Bolzano, Cerar, RTS, la, poanta, Iliri, EA, eks, avreola, AN, dnina, Grant, Alabama, sobar, rila, ano, al, Eva, Mann, dar, trema, daritev, ikona, ravan, nn, mate, cin, vrata, ij, Anastas, Opek, kap, Kalman, AB, Aleks, upi, Prlek, salo, atol, slamica, Viki, teletina, enotnost, Ajas, livarna, trata.

Smučarji z Jesenic v Červiniji

V načrtu priprav alpskega referata Smučarskega kluba Jesenice je bil tudi sedemdnevni trening na terenih v Červiniji pod Matterhornom v Italiji. Da bi bilo potovanje v 750 km oddaljeno športno središče čim cenejše, so se odpravili na pot z dvema osebnima avtomobiloma.

Ime Červinija je že zelo poznano, vse ostalo v zvezi s tem imenom večini ni znano. Prastaro ime za ta kraj je Breuil, ime Červinia je nastalo popreje po Mont Cervinu, kakor imenujejo Italijani s svojim imenom Matterhorn. Matterhorn (4478 metrov) leži namreč na švicarsko-italijanski meji. Zaradi svoje velike nadmorske višine je vsa okolica pod Matterhornom in Breithornom (4165 m) eden najbolj idealnih smučarskih terenov v Evropi. Ko bodo v letu 1968 potegnili Švicarji žičnice še na sam vrh Breithorna, bo možen 20 kilometrski smuk do Červinije in prek 20 kilometrski smuk do Zermatta na švicarski strani. Červinija leži 2020 m visoko, dolina je torej skoraj v višini našega Stola. Zato ni čudno, če leži sneg v Červiniji vsaj sedem mesecev in če je na višini 3500 m, kamor vodijo dvostezne kabinske žičnice (kabina za 75 ljudi!), vse leto zadosti snega.

Sedem tekmovalcev, vodja ekipe in avstrijski trener inž. Gruber so prispeli v Červinijo v nedeljo dopoldne. Prek nižine severne Italije jim je ovirala potovanje izredno gosta megla, v Červiniji pa jih je sprejelo lepo vreme. V hotelu Lo Stambeco, ki leži na višini 2500 m na ravnicah Plan Maison, je prostora za sto ljudi. Sobe z dvema posteljama, s kopalnico in telefonom nudijo zadosten komfort.

Istovrstno z našimi tekmovalci: Lovro Markež, Marko Žmitek, Janez Šmitek, Mitja Gorup, Boris Pesjak, Milan Marolt in Milan Leskošek, so bili v Lo Stambeco tudi reprezentantje Avstrije, Italije, Čehoslovaške in nekaj dni tudi naša državna reprezentanca. Tako so imeli mladi Jeseničani velike možnosti, da čim več odnesejo z lepih terenov Červinije. Avstrijci so pripeljali zelo številno moštvo, skupno 65 fantov in deklet. Med temi dva maserja, več trenerjev, specialista za mazanje smuči in profesorja telovadbe, ki je odgovoren za kondicijo. Vsak večer so v salonu s televizorjem vadili pol ure gimnastična razmigavanja, ki so jim naši fantje z zanimanjem sledili. Poudarek je bil na razgibanju bokov in krepitvi trebušnih in hrbtnih mišic. Tu so bila slavna imena: Messner, Schranz, Nindl, Rudi Sailer, Egon Zimmerman, Bleiner, Sodati, Nemming, Erika Schiniger, Kristl Haas, sestre Pal itd. Še bolj z zanimanjem so Jeseničani opazovali te mojstre na snegu. Sklenili so se poznanstva in kar redno so drveli po stezi skupaj, tik za Avstrijci. Snega trenutno v Červiniji ni mnogo (26.11. do 1.12.) leži le

nad 2.500 m v tolikšni meri, da se sploh lahko smuča. Zato se je tudi mnogo tekmovalcev poškodovalo, tako Italijan Dibona iz Cortine (zlom stegenice), Avstrijec Sodati in Bleiner (pretres možganov), Heidi Zimmermann (poškodba kolena) itd. Zadosti snega je le nad 3.200 m. Od Jeseničanov je doživel lažji pretres možganov le Gorup in je moral po štirih dneh prekiniti vadbo.

Posebnost vadbe teh mojstrov so spremljevalci raznih smučarskih firm in firm za vezi. Marker, Nevada in Tyrolia so imele svoje zastopnike, ki so bili na voljo tekmovalcem in jim pri prči zamenjali vsako staro vez, prav tako Kästle, Kneissl in Fischer smuči. Smitku je Kästle takoj zamenjal stare smuči za nove. Nekatere naše tovarne športnega orodja bi imele lep vzgled, kako se pridobiva tekmovalce za ceno reklamo svojih izdelkov. Marker je npr. večini naših tekmovalcev zamenjal vezi brezplačno z najnovejšimi vezmi.

V Červiniji lahko presmučša v sklenjenem smuku (brez ustavljanja) vsaj šest kilometrov, če pa leži sneg do doline, pa devet kilometrov. To so najkrajše proge. Imajo pa tudi 14 km dolgo progo. Tekmovalna proga je rezervirana samo za tekmovalce in tako lahko razmerno nemoteno drve po progi. Poprečna hitrost je kar okoli 80–90 km/h. Glede na izredno ugodne terenske pogoje in na zgodnji sneg ni prav nič čudno, če si izberejo ta kraj za prvi trening v smuku skoraj vse smučarske velesile sveta. Poleg tega so tudi plačilni pogoji zelo ugodni. Lo Stambeco zaračuna npr. nacionalnim reprezentancam samo penzion in še

Kandidat za vicešampiona pod Mežakljo

V soboto in nedeljo bo na hokejski plošči Podmežakljo vroče. V gosteh bo hokejski klub Medveščak iz Zagreba, najresnejši kandidat za vicešampiona države. V soboto zvečer bo nasprotnik mlade kranjskogorske ekipe, ki bo na tej tekmi pokazala, kar zmore, predvsem pa to, da morajo tudi z njo računati. V nedeljo popoldan pa se bodo Zagrebčani pomerili s HK Jesenice, ki bo pred svojim občinstvom poskušal zaigrati na vse registre. V soboto in nedeljo se nam na Jesenicah obeta lep hokej. Obema domačima ekipama želimo ves izkupiček.

P.K.

tega po znižani ceni, žičnice so pa vse brezplačno na razpolago ves čas treninga. Italijani se dobro zavedajo, kako cenena reklama so slavna smučarska imena.

Življenje v Červiniji teče naprej. Po odhodu Avstrijcev so prišli Francozi in Amerikanci, poleg teh pa je tu še italijanska ekipa v svojih svetlomodrih oprijetih

tekmovalnih kombinizonih iz naravne svile, ki so zadnji izum Francozov v iskanju najbolj primerne oblačila z najmanj trenja. »Azzuri« z Mussnerjem so postavili še celo boljši čas na treningu kakor Avstrijci. Pri Avstrijcih so bili v smuku zmagovalci po več zaporednih startih: Zimmerman, Messner, Nindl, pri dekletih pa Erika Schiniger in Olga Pal. Schranz se drži lepo previdno med prvimi desetimi, zdi se, kot da se boji pred olimpiado: »obremeniti« svoj re-

nome s preveč dobrimi rezultati. Če je to samo taktika, se bo še pokazalo.

Jeseničani so tako uspešno zaključili vadbo v pisani mednarodni družini. Za uspešno tekmovalstvo bo potrebno še precej takih treningov in vsaj še tri, štiri sezone tako izdatnega in naporenega kondicijskega treninga, kakor je bil letošnji. Uspehi ne pridejo sami od sebe in tudi ne takoj. Tekmovalci se vodstvu kluba najlepše zahvaljujejo za izvedeni trening.

P. C.

Hokejisti za točke

Veliki hokejski dnevi so za nami, to pa še ne pomeni, da na Jesenicah ne bo več večjih prireditev. Pred nami je nedvomno še veliko zanimivih prireditev, ki bodo na stadion Podmežakljo privabile mnogo ljubiteljev hokeja. Mirno lahko trdimo, da je pred nami še tekma leta. Naši fantje se bodo skušali prebiti iz tretjega kola tekmovalstva za evropski pokal še višje, to je v polfinalno tekmovalstvo, ali bolje rečeno med štiri najboljša moštva v Evropi. Seveda pa je to težka in zahtevna naloga, ki čaka Ravnikovo četo. Zmaga nad zahodnonemškimi državnim prvacom nam je vlila mnogo upanja. Tudi naslednja ovira verjetno ne bo pretežka za prekaljene borce.

Tudi praznični turnir štirih reprezentanc je potrdil, da fantje iz Kurje vasi igrajo iz tekme v tekmo lepši in boljši hokej. Ne gre jim za meritni prvi spodrsrlaj v Ljubljani, ko so tesno izgubili z madžarsko državno reprezentanco. Slab vtis so prihodnji dan že popravili proti Bolgarom, ki so jih krepko premagali. Bolj veseli pa smo lahko zmage nad državno reprezentanco Avstrije, ki je že od nekdaj trd oreh. Z zmago nad Avstrijo so si priborili lepo kristalno vazo, darilo Zveze drsalnih in hokejskih športnikov Jugoslavije.

Prvih nekaj srečanj za letošnje državno prvenstvo v hokeju na ledu pa je že tudi za nami. Žal so naši hokejisti najprej potovali na tuja igrišča, od koder prihajajo vsak dan razveseljive novice. Vse zmage so dvoštevilčne, kar dokazuje, da se je hokej kvaliteto močno dvignil. Zato si lahko predstavljamo, kakšen bo nadaljnji razplet dogodkov. Kljub nekaterim ugovorom bo dvanajsti naslov državnega prvaka v hokeju na ledu pripadel Jeseničanom, ki v tej športni panogi močno napredujejo, medtem ko ostali klubi zelo zaostajajo. Ta ugotovitev je žalostna in velja predvsem za tiste klube, ki imajo dobre pogoje za razvoj na tem področju športne dejavnosti.

Tudi hokejska ekipa Kranjske gore spada pod okrilje hokejskega kluba Jesenice. V ekipi Kranjske gore tekmujejo predvsem mladi in še neizkušeni igralci, ki so bili med pripravami prepuščeni

sami sebi. Vendar so nas že v prvih tekmah prijetno presenetili in se predstavili kot vigran kolektiv, ki pridno nabira točke. Toda ne bodimo preveliki optimisti in preveč zahtevni. Zadovoljni smo lahko, če se ekipa Kranjske gore uvrsti ob koncu tekmovalstva nekje v sredini lestvice, možno pa je tudi, da poskrbi za prijetno presenečenje.

Ob koncu lahko še zapiše-

mo misel, da se hokej na Jesenicah močno razvija. Kvaliteta je vedno boljša, kar velja tudi za množičnost. Tako so se na primer hokejisti Jesenic borili kar na treh področjih. Prva ekipa je igrala za točke v Beogradu, Kranjska gora v Zagrebu, mladinci pa so se pomerili z ekipo iz Badgasteina iz Avstrije.

P. Karlin

Ali bo obveljala stara praksa?

V počastitev dneva republike je bil odigran hokejski turnir, na katerem je naša državna reprezentanca osvojila prvo mesto. To je uspeh in ponovna afirmacija naše hokeja na ledu. Vendar bi bil ta uspeh lahko še bolj prepričljiv, če bi selektorji v reprezentanco vključili tudi Klinarja in Pirca. Preseneča nas, da v širšem izboru kandidatov za reprezentanco ni vratarja Kneza, čeprav smo ga potem gledali v vratih na tekmi Jugoslavija : Sofija. Ta vprašanja se nam vsiljujejo z resnimi pomisleki, če vemo, da smo v preteklosti zaradi nekkih ozkih klubskih interesov v mednarodni hokejski areni poželi manjši uspeh, kot bi ga glede na objektivne možnosti zmogli. Ne gre pozabiti, da je naša državna hokejska reprezentanca pred leti nastopala na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih le z dvema napadoma, čeprav je bila njena nominalna odprava precej številna. Pozabili še nismo, da so zaradi take odprave morali nositi težko breme igralci HK Jesenic v sestavi državne hokejske reprezentance. Ali se misli taka praksa ponoviti tudi za Grenoble?

Na tekmi Jugoslavija : Sofija na Jesenicah nas je motil tretji napad naše reprezentance v sestavi: Franc Smolej, Renaud, Gojanovič. Smolej se je trudil in prizadeval, vendar je bilo očitno, da Renaud in Gojanovič z njim nista »uglašena« in da sta precej zaostajala v zmogljivostih za Smolejem. Prepričani smo, da bi bil napad v sestavi: Franci Smolej, Kli-

nar, Pirc učinkovitejši. Ta varianta je tudi za Grenoble sprejemljiva, če upoštevamo sedanje stanje v jugoslovanskem hokeju na ledu.

Menimo, da si naša srednja hokejska zveza ne more privoščiti razkošja v današnjih finančnih razmerah, da bi v Grenoble odpotovali z igralci, od katerih pa bi tretjina stajirala. To omenjamo tudi zaradi tega, ker vemo, da so prav te dni polemike: ali naj pošljemo v Grenoble enega ali dva alpska vozača, ali naj sploh pošljemo enega ali dva tekača — smučarja.

Gornje pripombe smo napisali s konstruktivnim namenom in v želji, da bi naša državna hokejska reprezentanca v Grenoblu ne samo ponovila uspeha iz Zagreba ali Dunaja, temveč da bi ga celo preseгла. To niso pretirane želje in prognoze. Menimo, da za dober plasman naše državne hokejske reprezentance v Grenoblu obstoje realne možnosti. Gre le za to, da bodo njeno odpravo sestavljali igralci, ki po svojih kvalitetah in sposobnostih zaslužijo, da oblečejo dres z grbom šestih plamenic. Pri izboru bo verjetno zastavil svojo besedo tudi novi trener Milčoh, ki nas je v tem kratkem času prepričal, ko je prevzel delo klubskega in hkrati trenerja državne reprezentance, da smo z njim imeli spet srečno roko.

Upamo, da se praksa iz preteklih let pri sestavi državne hokejske reprezentance ne bo ponovila in da bomo zadovoljni z njenimi dosežki na ledeni ploskvi tudi v Grenoblu 1968.

Vibr

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

9. in 10. decembra italij. španski-nemški barvni CS film POSLEDNJI MOHIKANEK.

11. decembra ameriški barvni film LJUBEZEN V LAS VEGASU.

12. in 13. decembra angl. nemški film TAJNA RUMENIH NARCIS.

14. decembra ameriški film NA DIVJEM ZAPADU.

15. decembra francoski barvni CS film BREZSMRTNI BOJEVNIKI.

16. decembra ameriški barvni CS film VOLKOVI TEKSASA.

Kino PLAVŽ

9. in 10. decembra angl. nemški film TAJNA RUMENIH NARCIS.

11. in 12. decembra ital. španski-nemški barvni CS film POSLEDNJI MOHIKANEK.

13. decembra ameriški film NA DIVJEM ZAPADU.

14. in 15. decembra ameriški film JUNAKI VELIKIH TEKEM.

16. decembra francoski barvni CS film IZLET NA TAHITI.

Kino DOVJE

9. decembra ameriški barvni film BOEING-BOEING.

10. decembra italijanski

barvni CS film ČRNA ZVEZDA.

14. decembra italij. španski nemški barvni CS film POSLEDNJI MOHIKANEK.

16. decembra ameriški film JUNAKI VELIKIH TEKEM.

Kino KRANJSKA GORA

9. decembra italijanski barvni CS film ADIOS GRINGO.

10. decembra ameriški film JUNAKI VELIKIH TEKEM.

14. decembra angl. nemški film TAJNA RUMENIH NARCIS.

15. in 16. decembra ital. šp. nemški barvni CS film POSLEDNJI MOHIKANEK.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

FRANCA PREŽLJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, mu poklonili cvetje in vence in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Prav lepa hvala tudi zdravniku dr. Sajevcu za njegovo dolgotrajno skrb in nego.

Zahvaljujemo se tudi vsem sosedom za pomoč, lastnikom osebnih avtomobilov za prevoz ter godbenikom in pevcem za žalostinke.

Zalujoči: žena in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

ANTONA SMOLEJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in v težkih trenutkih z nami sočustvovali.

Iskrena hvala vsem sosedom, bivšim sosedom in stanovalcem, posebno pa g. Markunovi, ki nam je nudila te dni vsestransko pomoč.

Prav tako se zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in denarja. Topla zahvala godbi DPD Javornik in pevskega zboru Društva upokojencev, Planinskemu društvu in gasilskim društvom ter Tomažu Noču za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Hvala vsem voznikom osebnih avtomobilov, ki so dragega pokojnika spremili k zadnjemu počitku.

Zalujoča žena in hčerki z družinami

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega dragega moža

JOŽETA SLAMNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, sindikalnemu odboru prometnega oddelka za velenec, lastnikom vozil, sosedom za pomoč, pevskega zboru društva upokojencev Javornik in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena in sorodniki

DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV JESENICE

vabi

svoje člane in njihove sorce ter ostale ljubitelje kulturne zabave na DRUŽABNI VEČER S PLESOM, ki bo dne 9. 12. 1967 (sobota) ob 20. uri v KLUBSKIH PROSTORI RESTAVRACIJE KAZINA.

V odmoru bo pel moški zbor martinarjev. Igral bo zabavni kvartet 4.

Redni letni občni zbor TVD PARTIZAN JESENICE bo v petek, dne 15. 12. 1967 ob 19. uri v domu TVD Partizan Jesenice.

Na občnem zboru bodo podana poročila o delu društva v zadnjih dveh letih, razprava o poročilih in volitve novih organov društva.

Vljudno vabljeni!

JUBILANTI 50-LETNIKI

V decembru so in bodo praznovali 50 let rojstva naslednji naši sodelavci: IVAN DEMEC, žična valjarna — 5. decembra; NIKOLA BALOH, Javornik I, težka proga — 8. decembra; JANEZ KRUSIČ, oddelk za obračun osebnih dohodkov — 8. decembra in VALENTIN BRANC, valjarna 2400 — 28. decembra.

Iskreno čestitamo!

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za veliko pozornost in humanost celotnemu kolektivu valjarne 2400, kakor tudi za denarno pomoč in skrb za mojo družino. Iskrena hvala vsem članom kolektiva, kakor tudi vsem osnovnim organizacijam ter članom delavskega sveta.

Zelo sem bil vesel obiska celega obratovodstva, sosedov iz Savske ceste ter znancev in prijateljev.

Vsem iskrena hvala.

Husein Kostić
kirurški oddelk
Bolnica Jesenice

ZAHVALA

Namesto venca za pokojnega profesorja Matka Potočnika so vaščani Koroške Bele zbrali in darovali tukajšnjemu zavodu 150 N din.

Jože Arh iz Ribnega pri Bledu št. 72 je nakazal tukajšnjemu zavodu darilo v znesku 100 N din.

Darovalcem se iskreno zahvaljujem.

Uprava socialnega zavoda
dr. FRANCE BERGELJ
JESENICE

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije in sindikalnemu odboru valjarne 1300 se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Jože Bele
valjarna 1300

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Rolazija Ostrun
žebljarna

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije Železarne in sindikalnemu odboru GEŽ lepa hvala za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Fracka Rozman
Gostinska enota Železar

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame

JOŽE LIPOVŠČEK

se iskreno zahvaljujemo dr. Sajevcu za zdravljenje na domu, prim. dr. Brandstetterju, dr. Vidaliču, dr. Debenjakovi ter prim. kirurg. odd. dr. Hafnerju, dr. Vilmanu, dr. Čeboklju in vsemu bolniškemu osebju za nego in trud, da bi jo ohranili pri življenju. Lepa hvala tudi pacientkam v sobi št. 4, posebno Polonci Ažman. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja, sodelavcem iz orodjarne strojnih delavnic, elektrodnega oddelka, OTK, uslužbenkam uprave trgovskega podjetja Zarja, sostanovalcem stolpnice št. 87 ter vsem množičnim organizacijam.

Zahvaljujemo se voznikom osebnih avtomobilov, pevskega zboru Društva upokojencev za izvajanje žalostink ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala govornicam: Viki Ambrožičevi, Geni Arhovi in Ivanki Kožarjevi za poslovilne besede.

Zalujoči: sinova Zlato in Bojan, hčerka Danica z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični smrti najinega ljubljenega sinčka

NENADA VERIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga reševali in mu nudili prvo pomoč.

Predvsem topla zahvala Blagomiru Milotiničju, ki ga je potegnil iz vode, tovarišu Fehru Hrižičju, gasilcem, ki so takoj priskočili na pomoč, dr. Tancarju za hitro intervencijo in ostalim, ki so mu hoteli rešiti življenje.

Iskrena hvala tudi tovarišu Milanu Beretinu za njegovo požrtvovalnost, Mlakarjevi družini in družini Ilič, Zarku Šečunu ter ostalim sosedom, ki so nam vsestransko pomagali.

Najlepša hvala vsem darovalcem cvetja, voznikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala!

Zalujoči: oče Milan, mati Veronika, babica Marija, stric Drago in ostalo sorodstvo.

Gledališče

SOBOTA, 9. 12., ob 12. uri: Ol. Fischer PROSTI DAN — predstava za GIMNAZIJO Jesenice.

NEDELJA, 10. 12., ob 19.30: Levstik-Grün KASTELKA — za abonma ŽELEZARNA in IZVEN (zadnja večerna predstava).

Vse abonente, ki so dobili abonentske vstopnice prek sindikalnega odbora Železarne in ki si še niso ogledali Kastleke (predvsem abonma ČETRTEK), opozarjamo, da si jo ogledajo v nedeljo zvečer. Na zadnjo večerno predstavo Kastleke opozarjamo tudi vse ostale ljubitelje gledališča.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Javornik I se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Stanko Biček
Javornik I — adjustaža

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru livarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Ivan Balantič
livarna

ZAHVALA

Sodelavcem Petra Rovana, ključavničarjem na plavžu, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč.

Žena in sin

ZELEZAR

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železarna Jesenice. Telefon št. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«.